

JeugdInformatie Systeem Eindhoven

Instrument en rapport 1998

Amsterdam, december 1998

C. van 't Hoff
N. Lagerweij
J. Mölck

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Ontwikkeling JIS	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Deelnemende instellingen en geleverde data	5
2.3	Bruikbaarheid van het materiaal	6
2.4	Vergelijken aanvullende gegevens	9
2.5	Waarborgen van anonimiteit en privacyreglement	10
2.6	Reactie van sleutelpersonen op de conceptrapportage	10
3	Algemene bevolkingsgegevens	13
3.1	Bevolking per politieafdeling	13
3.2	Jeugdigen naar etniciteit per politieafdeling	14
4	Jeugdcriminaliteit	16
4.1	Politie	16
4.1.1	Algemeen	16
4.1.2	Etniciteit per politieafdeling	17
4.1.3	Aard van de politiecontacten	18
4.1.4	Aard van de politiecontacten per politieafdeling	19
4.1.5	Het cluster Criminaliteit uitgelicht	20
4.2	Bureau criminaliteitspreventie/Halt	22
4.3	Openbaar Ministerie	24
4.4	Conclusies	27
5	Werkgelegenheid	28
5.1	Inleiding	28
5.2	Werkzoekende jongeren van de gemeente Eindhoven	28
5.3	Projectburo voor Werkervaring en Banenpool	30
5.4	Algemene gegevens	31
6	Buurtprofielen: Hemelrijken en Kruidenbuurt	33
6.1	Inleiding	33
6.2	Buurtprofiel Hemelrijken	33
6.2.1	Criminaliteit	33
6.2.2	Werkgelegenheid	35
6.3	Buurtprofiel Kruidenbuurt	36
6.3.1	Criminaliteit	36
6.3.2	Werkgelegenheid	38
7	Trends onder jongeren	39
7.1	Inleiding	39
7.2	Risicogroepen	39
7.3	Risicogedrag	41
7.4	Omgevingsfactoren	42
7.5	Conclusie	43
8	De toekomst	44

1 Inleiding

In het kader van het beleid Jeugd en Veiligheid, een onderdeel van het Grote Stedenbeleid is het JeugdInformatie Systeem Eindhoven (JIS) ontwikkeld. Dit gebeurde onder begeleiding van de Dienst Maatschappelijke en Culturele Zaken van de gemeente Eindhoven en in nauwe samenwerking met de hoofdafdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Eindhoven.

In het JIS worden gegevens van relevante partners bij het beleid Jeugd en Veiligheid samengebracht met als doel beleidsondersteunende informatie te verschaffen over de jeugdcriminaliteit. Het gaat daarbij om de omvang van de criminaliteit in de stad Eindhoven, maar ook om risicofactoren voor crimineel gedrag van jongeren.

Hiertoe zijn 2 bronnen aangeboord:

- 1 geautomatiseerde gegevensbestanden (betreft kwantitatieve data);
- 2 gesprekken met sleutelpersonen (betreft kwalitatieve data).

In het JIS staan de volgende aandachtsgebieden (ook wel leefgebieden genoemd) centraal: criminaliteit, onderwijs, werkgelegenheid en zorg (geestelijke en lichamelijke gezondheid). In deze definitieve eerste versie van het JIS zijn kwantitatieve en kwalitatieve gegevens met betrekking tot de onderwerpen criminaliteit en werkgelegenheid opgenomen. Met betrekking tot de terreinen school en gezondheid komen alleen kwalitatieve data aan de orde. In een volgende meting kunnen ook cijfermatige gegevens over deze onderwerpen aan de orde komen.

Feitelijk kan het JIS gezien worden als een instrument waarin data zijn opgenomen die door bestaande organisaties geregistreerd worden, aangevuld met kwalitatieve gegevens. Deze rapportage beoogt inzicht te geven in:

- het instrument JIS: welke gegevens bevat het instrument, hoe kunnen de opgenomen gegevens getoond worden;
- de vulling van dat instrument: hoeveel jongeren hebben politiecontacten in een bepaalde periode, wat is de aard van die contacten, hoe zien de werkloosheidscijfers eruit, welke trends zijn er onder jongeren.

Daarnaast wordt aangegeven hoe dit instrument is ontwikkeld, waarbij met name wordt ingegaan op de problemen die zich daarbij hebben voorgedaan. Vanuit de opgedane ervaringen worden enkele aanbevelingen voor de toekomst gedaan.

Dit rapport is een aanvulling op de conceptrapportage van maart 1998, zij het dat daarin alleen maar cijfers waren opgenomen. Voor deze eindrapportage zijn groepsgesprekken gevoerd met sleutelpersonen van de themagroep Jeugd en Veiligheid Eindhoven. Daarbij is informatie beschikbaar gekomen over het instrument JIS zelf en over trends onder jongeren. De meest relevante opmerkingen die gemaakt zijn komen in deze rapportage aan de orde.

In dit eindrapport treft u derhalve in grote lijnen de tekst aan van de concept-rapportage van maart 1998. Deze is aangevuld met het kwalitatieve materiaal dat de gesprekken met sleutelpersonen opleverden.

Deze rapportage bestaat uit drie delen.

Eerst wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van het JIS. De ontwikkeling en belangrijke (bestaande) knelpunten worden geschetst. Aangezien het de bedoeling is om regelmatig te rapporteren over

het JIS, is het van belang de gesignaleerde knelpunten voor de toekomst op te lossen. Daarnaast wordt in hoofdstuk 2 verslag gedaan van gesprekken met de deelnemers uit de themagroep Jeugd en Veiligheid over de (on)mogelijkheden van het JIS.

Vervolgens worden in de hoofdstukken 3 tot en met 6 de in het systeem opgenomen cijfers gepresenteerd.

Eerst worden algemene bevolkingsgegevens van jongeren aangegeven.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op politiedata en daarna op gegevens van Halt en het Openbaar Ministerie.

Daarna worden in hoofdstuk 5 enkele gegevens met betrekking tot werkgelegenheid gepresenteerd.

Centraal in deze beschrijving staan - op verzoek van de gemeente Eindhoven - de politieafdelingen. De gegevens worden gepresenteerd per afdeling, dat wil zeggen Centrum, Stratum, Tongelre, Woensel Zuid, Woensel Noord, Strijp en Gestel (voor alle duidelijkheid: een andere indeling is ook mogelijk). Om de mogelijkheden van het JIS aan te geven wordt aan de hand van kwantitatieve gegevens ingezoomd op twee G-15 buurten. Van de buurten Hemelrijken en Kruidenbuurt wordt in hoofdstuk 6 een buurtprofiel geschetst.

Ten derde bevat deze rapportage ook meer kwalitatieve gegevens. Naast een reactie op het concept-instrument is de deelnemers aan de themagroep Jeugd en Veiligheid gevraagd naar trends onder jongeren. Deze trends komen in hoofdstuk 7 aan de orde.

Dit rapport heeft niet alleen ten doel om inzicht te verschaffen in de situatie van de jeugd in Eindhoven op een aantal terreinen. Daarnaast is het de bedoeling hiermee een standaard voor de toekomst neer te zetten voor de wijze van rapporteren.

De lezer moet zich hierbij realiseren dat ook andere keuzes mogelijk zijn. Met het JIS is veel mogelijk, het systeem kan op allerlei manieren bevraagd worden. Het is ondoenlijk al deze manieren te tonen, maar wel van groot belang is dat de lezer zich realiseert dat aanvullende vragen mogelijk kunnen worden beantwoord door het JIS.

2 Ontwikkeling JIS

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt kort de ontwikkeling van het JeugdInformatie Systeem beschreven. Voor meer uitgebreide informatie verwijzen we naar de volgende voorafgaande rapportages:

- JIS Eindhoven: inventarisatie van geautomatiseerde registraties, april 1997.
- Ontwikkeling van het JIS voor de gemeente Eindhoven, 27 mei 1997.
- Ontwikkeling van het JIS Eindhoven, 9 januari 1998.

De ontwikkeling van het JIS gebeurde aanvankelijk onder begeleiding van de dienst MCZ. Vervolgens is ook Onderzoek en Statistiek van de gemeente Eindhoven erbij betrokken. Dit in verband met de hier aanwezige deskundigheid op dit terrein, en ook met het oog op de mogelijke betrokkenheid van deze afdeling in de toekomst.

De dienst MCZ zorgde voor terugkoppeling van de ontwikkeling naar de themagroep Jeugd en Veiligheid.

2.2 Deelnemende instellingen en geleverde data

Bij de start van het JIS is met vertegenwoordigers van instellingen gesproken die te maken hebben met jongeren in de leeftijd van 0 tot en met 25 jaar en die activiteiten ontplooiën op en rond het terrein van veiligheid, gezondheid en risicogedrag. Het betreft de volgende:

- 1 Gemeente Eindhoven, Dienst Maatschappelijke en Culturele Zaken (Bureau Leerplicht/afdeling onderwijs/meldpunt voor schoolverlaters).
- 2 Gemeentelijk Gezondheidsdienst.
- 3 Openbaar Ministerie.
- 4 Gemeente Eindhoven, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, afdeling arbeidsinpassing, jeugdwerkgarantieplan (JWP).
- 5 Bureau Criminaliteitspreventie/HALT.
- 6 Stichting Jeugdzorg.
- 7 Troje.
- 8 RSJ (Regionaal Samenwerkingsverband Jeugdhulpverlening).
- 9 Raad voor de Kinderbescherming, Vestiging 's-Hertogenbosch.
- 10 Leger des Heils.
- 11 Netwerk voor verslavingszorg Novadic, ambulante zorg Eindhoven.
- 12 Dynamo, stedelijke instelling, integraal jeugdwelzijnswerk.
- 13 Buurtwerk Eindhoven.
- 14 Stichting NEMO (Netwerk Maatschappelijke Opvang Eindhoven e.o.).
- 15 Gemeente Eindhoven, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, afdeling uitstroombesleid.
- 16 DOBA.
- 17 Gemeente Eindhoven, Afdeling Onderzoek en Statistiek (O&S).
- 18 Politie Eindhoven.

Deze instellingen maken bijna alle deel uit van de themagroep Jeugd en Veiligheid. Overigens zijn niet alle instellingen uiteindelijk benaderd om daadwerkelijk ook gegevens te verstrekken ten behoeve van het JIS. Zo geldt bijvoorbeeld dat kwantitatieve data die niet in automatische bestanden zijn geregistreerd, buiten beschouwing blijven.

Bij de ontwikkeling van het JIS is het vizier eerst gericht op de verwerking van cijfermatige gegevens.

De concrete mogelijkheden voor het gebruik van de registraties van de diverse instellingen zijn uitgezocht. Daarbij is gestart met het terrein criminaliteit (jeugd en veiligheid). De mogelijkheden voor het gebruik van de geautomatiseerde registraties van verschillende instellingen zijn nagegaan. De volgende instellingen zijn benaderd met de vraag of ze gegevens kunnen leveren: Politie Eindhoven, Openbaar Ministerie, Bureau Criminaliteitspreventie/HALT, Raad voor Kinderbescherming, Stichting Jeugdzorg en Afdeling Onderzoek en Statistiek (Onderzoek en Statistiek) van de gemeente Eindhoven.

Daarnaast zijn het Projektburo Werkervaring/Banenpool regio Eindhoven van de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het Regionaal Bureau Arbeidsvoorziening benaderd voor gegevens met betrekking tot werk. Het RBA verwees in dit verband naar Onderzoek en Statistiek aangezien de door ons gevraagde gegevens regelmatig aan Onderzoek en Statistiek geleverd worden.

Bureau Leerplicht van de afdeling onderwijs is benaderd voor gegevens aangaande het onderwijs. Gezien de stand van zaken van de registratie zal het nog enige tijd duren voordat gegevens over spijbelen, schooluitval en doorstroming geleverd kunnen worden.

Voor het onderdeel zorg is het afwachten op de komst van Bureau Jeugdzorg. De stichting Jeugdzorg wil geen gegevens verstrekken in verband met de privacy.

Aan de genoemde instellingen is gevraagd naar gegevens van jeugdigen in de leeftijd van 0-25 jaar, afkomstig uit de gemeente Eindhoven voor de periode 1996 tot en met de eerste helft van 1997. De instellingen zijn verzocht om de volgende gegevens van de cliënten te leveren:

- leeftijd/geboortedatum;
- sekse;
- etnische achtergrond/etniciteit/nationaliteit;
- woon-/verblijfplaats;
- buurt/postcode.

Afhankelijk van het soort instelling is ook gevraagd naar:

- datum aanmelding/inschrijving;
- aard problematiek/delictsoort;
- verwijzende of aanleverende instantie;
- sanctie of verwijzing.

2.3 Bruikbaarheid van het materiaal

Voor de beoordeling van de bruikbaarheid van de geautomatiseerde registraties is in het bijzonder aandacht besteed aan de volgende zaken.

- Bereidheid en mogelijkheden van instellingen om gegevens te leveren.
- Mogelijkheden voor vergelijken gegevens.
- Waarborgen van anonimiteit en privacyreglement.
- Bruikbaarheid van verzamelde gegevens.

In deze paragraaf komen de hierbij gesignaleerde problemen aan de orde. Daarnaast wordt ingegaan op de implicaties van het probleem en worden oplossingen aangegeven voor volgende metingen in de toekomst.

Bereidheid en mogelijkheden van instellingen om gegevens te leveren

Knelpunten

Afgezien van de Raad van de Kinderbescherming is het mogelijk gebleken om van de instellingen de gevraagde gegevens te verkrijgen. Door de Raad is meegedeeld dat het tot begin 1997 in gebruik zijnde registratiesysteem (ARK) het niet mogelijk maakt om gegevens over strafzaken per gemeente en/of regio uit te draaien. Gegevens uit het in het begin van 1997 geïmplementeerde nieuwe systeem (KIS) zullen naar verwachting in de toekomst wel geleverd kunnen worden.

In de planning voor de gegevensverzameling is uitgegaan van de mogelijkheid om binnen een maand gegevens van de instellingen te ontvangen. Er blijkt dat het voor enkele van de instellingen niet eenvoudig is om de gevraagde informatie snel te verstrekken. De eerste contacten met de instellingen voor het verkrijgen van gegevens zijn gelegd in mei 1997. Pas een half jaar later, half oktober 1997, waren bijna alle gevraagde gegevens binnen. Met het oog op de ontwikkeling van een instrument dat tweejaarlijks moet worden aangevuld met recente gegevens is dat een te lange periode. Er zijn verschillende omstandigheden aan te wijzen die tot vertraging hebben geleid. Enkele aanvangsproblemen, zoals het benaderen van de juiste personen, zullen in het verloop van het project wellicht minder vertraging opleveren.

Ook de verzameling van gegevens over werkgelegenheid en onderwijs bleek meer tijd te vragen dan voorzien was.

Oplossingen

Aangezien regelmatig door instellingen gegevens aan het JIS verstrekt moeten worden, is het van belang om de aanlevering te bespreken binnen de themagroep Jeugd en Veiligheid. Voor een vlotte en regelmatige gegevensverzameling is medewerking van alle deelnemende instellingen noodzakelijk.

Vergelijking kerngegevens

Knelpunten

In de eerste fase van de ontwikkeling van het JIS ging het met name om criminaliteitsgegevens. Er is gebleken dat de Politie, het Openbaar Ministerie en bureau HALT verschillende indelingen gebruiken voor het classificeren van delictsoorten. Dit maakt het moeilijk om een vergelijking tussen instellingen te realiseren. Hiervoor zouden we moeten beschikken over de mogelijkheid om de verschillende indelingen om te zetten in een uniforme verdeling, bij voorbeeld de indeling volgens de Nota 'Eenheid van Begrip' (zie Bijlage 1f).

Voor vergelijking en beoordeling van gegevens, is het noodzakelijk dat er gebruik wordt gemaakt van dezelfde definities voor de kerngegevens. Niet alle instellingen gebruiken dezelfde coderingen en definities voor deze gegevens. Voor sekse zijn er geen problemen.

Voor het registreren van leeftijd wordt van twee mogelijkheden gebruik gemaakt. In sommige gevallen is de leeftijd gegeven op het moment van aanmelding en andere gevallen moet de leeftijd worden afgeleid van de geboortedatum in combinatie met aanmelding of inschrijfdatum.

Bovendien levert Onderzoek en Statistiek in verband met de privacy op buurniveau geen gegevens als deze op minder dan 5 personen betrekking hebben. Hierdoor wordt een vergelijking bemoeilijkt, omdat het soms op kleine aantallen gaat.

Oplossingen

Het is noodzakelijk om voor het JIS de delictsindeling die de instelling zelf hanteren aan te houden. Dat wil zeggen dat voor de Politie Eindhoven gebruik wordt gemaakt van de indeling van delicten naar cluster-elementen (zie Bijlage 1b), voor het Openbaar Ministerie van een indeling van delicten naar Maatschappelijke classificatie en bij bureau HALT twee indelingen van delicten; een uit 1996 en een uit 1997 (zie Bijlage 1d).

Op de langere termijn zijn er twee mogelijkheden om het probleem van de verschillende delictsomschrijvingen op te lossen.

Ten eerste zou een uniforme registratie door de diverse instellingen van delicten en incidenten een betere vergelijking mogelijk maken. Dit heeft verreweg de voorkeur omdat zo een beter beeld van de ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit gegeven kan worden. Uiteraard moeten de betreffende organisaties daartoe bereid zijn.

Ten tweede is het mogelijk om een omcoderingssysteem te ontwikkelen dat het mogelijk maakt vergelijkingen te maken op basis van een indeling zoals bijvoorbeeld die in de Nota 'Eenheid van Begrip'. Dit betekent feitelijk dubbel werk en extra kosten.

Beide oplossingen hebben als nadeel dat beide tijdrovend zijn en veel overleg vragen tussen de instellingen en de beheerder van het JIS.

Bij voorkeur zou het JIS in alle gevallen willen beschikken over de geboortedatum en de aanmeldings- of inschrijfdatum van de jongeren. Dit betekent voor enkele instellingen dat ze hun registratie zouden moeten aanpassen.

Etnische achtergrond van jongeren

Knelpunt

Niet alle instellingen registreren etniciteitsgegevens. Verder hanteert men niet dezelfde criteria en/of gegevens bij de vaststelling van de etniciteit. Voor het vaststellen van de etnische achtergrond wordt door de ene instelling gebruik gemaakt van de nationaliteit van de jongere en bij de andere instelling van etniciteit.

Het gevolg van de onvolledige registratie is dat het percentage geregistreerde jeugdigen met een andere dan de Nederlandse achtergrond kleiner is, dan in werkelijkheid het geval is. De cijfers die ten aanzien van de etnische achtergrond van de jeugdcriminaliteit worden gepresenteerd moeten daarom met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Voor de indeling naar etnische achtergrond kunnen de criteria van de VNG worden gehanteerd. Voor de registrerende instellingen geldt dat indeling naar etniciteit slechts mogelijk is of gebeurt op basis van één van de drie VNG criteria, namelijk de nationaliteit of het geboorteland van de jongere. Het criterium 'geboorteland een van de ouders' is in geen van de instellingen een geregistreerd gegeven.

Oplossing

In de themagroep Jeugd en Veiligheid zou tot eenduidige afspraken gekomen moeten worden over de wijze van registratie van de etnische achtergrond van jongeren. Bij voorkeur zou een registratie die is gebaseerd op de VNG criteria gehanteerd moeten worden hetgeen dus een aanpassing van de huidige situatie vergt. Dat zou rapportage ten aanzien van etnische achtergrond in relatie tot criminaliteitsgegevens optimaliseren. Dit voorstel zou het geschetste probleem in de toekomst oplossen.

Woonplaats

Knelpunt

Het JIS is uitsluitend bedoeld voor het beschrijven van Eindhovense jeugd en jongeren. Als selectie criterium voor de instellingen is naast leeftijd (0-25 jaar) gebruik gemaakt van informatie over de woonplaats. Uitsluitend in Eindhoven woonachtige of verblijvende jongeren tussen de 0 en 25 jaar zijn meegenomen in de beschrijving. Omdat het dus ook in Eindhoven verblijvende jongeren betreft, in ieder geval ten tijde van het politiecontact, komt het voor dat de woonplaats van sommigen buiten Eindhoven ligt.

Aanpak

Wat betreft de politiegegevens bevat het JIS gegevens over criminaliteit in de Gemeente Eindhoven, ongeacht de woonplaats van de verdachte. Dat kan dus betekenen dat een jongere uit Antwerpen die in Eindhoven een politiecontact heeft wel in het bestand wordt opgenomen. En in de beschrijving van woonplaats van jongeren met politiecontacten de categorie 'buiten Eindhoven woonachtig' krijgt. Voor wat betreft de gegevens van de overige instellingen is wel uitsluitend geselecteerd op woonplaats of woonadres in de gemeente Eindhoven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de gegevens over de woonplaats op het moment van aanmelding bij een instelling.

Rapportageniveau

Knelpunten

De gemeente Eindhoven kent een indeling naar stadsdelen, wijken en buurten. Daarnaast zijn er ook nog buurtclusters en postcodegebieden te onderscheiden. Het JIS moet een beschrijving van criminaliteit op buurtniveau mogelijk maken. Voor een beschrijving naar buurtniveau is het noodzakelijk te kunnen beschikken over de postcode gegevens (cijfer en letter code). Met behulp van een codeersleutel (van de afdeling Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Eindhoven) is het mogelijk de gegevens van een instelling op buurtniveau te presenteren.

Het Openbaar Ministerie levert uitsluitend het numerieke deel van de postcode. Dat betekent in dit specifieke geval dat de gegevens niet op buurtniveau kunnen worden weergegeven maar wel op een hoger aggregatieniveau, namelijk het stadsdeel. De postcodegebieden komen bijna overeen met de stadsdelen van de Gemeente.

HALT levert geen postcode-gegevens aan.

Aanpak

De rapportage is het meest informatief wanneer deze op het niveau van buurten kan worden uitgevoerd. Dit zou echter een onoverzichtelijk hoeveelheid informatie opleveren per buurt. Voor de rapportage wordt het niveau van politieafdelingen als uitgangspunt genomen en wordt dit aangevuld met een buurtprofiel van twee G15 locaties.

2.4 Vergelijken aanvullende gegevens

Een van de doelen van het JIS is het verschaffen van informatie over de jeugdcriminaliteit. Vraag hierbij is onder andere: wat gebeurt er met jongeren na een politiecontact, welke organisatie onderneemt welke actie? En: hoe scoren jongeren op de risicofactoren school en werk?

Probleem hierbij is dat er geen sluitend registratiesysteem van verwijzingen is: de politie registreert niet alle verwijzingen en andere organisaties registreren niet standaard door welke organisaties jongeren zijn verwezen, met uitzondering van Halt.

Een registratie door de instellingen van verwijzing waarheen of verwijzing waarvandaan zou een oplossing kunnen bieden. Dit vraagt echter veel tijd en overleg. En het biedt pas een oplossing op de langere termijn. Voor dit moment beperkt de mogelijkheid van het JIS zich tot grove indicaties over het vervolg op een politiecontact (actie, sanctie, verwijzing).

2.5 Waarborgen van anonimiteit en privacyreglement

Het is uiteraard van belang om de betrokken instellingen te kunnen garanderen dat de geleverde gegevens op geen enkele wijze kunnen leiden tot rapportage over personen. Het JIS bevat geen tot het individu herleidbare gegevens. In de verslaglegging wordt in de meest gedetailleerde vorm de nadruk gelegd op het buurtniveau. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling een cliëntvolgsysteem te ontwikkelen. De uitspraken die we op basis van de registraties van betrokken instellingen zullen doen, zijn van meer algemene aard. Op persoonsniveau worden geen gegevens gerapporteerd. De Stichting Jeugdzorg wil vooralsnog niet zonder officiële afspraken en een privacyreglement gegevens van hun jongeren in zorg gegevens leveren. De gemeente (MCZ) voert overleg met de stichting Jeugdzorg om dit probleem op te lossen.

2.6 Reactie van de sleutelpersonen op de conceptrapportage

Ongeveer een half jaar na het verschijnen van de concept-rapportage JeugdInformatie Systeem Eindhoven heeft DSP drie groeps gesprekken georganiseerd met leden van de themagroep Jeugd en Veiligheid (zie bijlage 1 voor de deelnemers). Dit gebeurde conform het besluit in de vergadering van de themagroep Jeugd en Veiligheid van 13 oktober 1998. Doel van de gesprekken was ten eerste een feed-back te genereren over de conceptrapportage en het instrument. In deze paragraaf wordt ingegaan op de reactie van de sleutelpersonen op de conceptrapportage. Het is van belang hierbij nog eens op te merken dat de concept-rapportage zich beperkte tot kwantitatieve data.

Nut van het cijfermateriaal

Volgens de sleutelpersonen vervult het cijfermateriaal twee belangrijke functies:

- ten eerste biedt het een bevestiging van de door de deskundige lezer zelf geconstateerde ontwikkelingen en het gevoerde beleid in het ver-
lengde daarvan;
- ten tweede geeft het cijfermateriaal inzicht in gebieden waar men niet
zo'n zicht op heeft. Zo is bijvoorbeeld voor vertegenwoordigers van
justitiële instellingen de gepresenteerde informatie over werkgelegenheid
interessant en gedeeltelijk nieuw.

De algemene constatering is dat conceptrapportage JIS van maart 1998 een handige verzameling van data is. Wat echter ontbreekt volgens de sleutelpersonen zijn de verbanden tussen de verschillende cijfers.

Verder wordt het probleem van het genereren van de data benadrukt. Duidelijk is het dilemma van de definitie van etniciteit. De instanties die medewerking aan het JIS hebben verleend gebruiken verschillende omschrijvingen van etniciteit, zodat de cijfers niet met elkaar vergelijkbaar zijn. Ook blijkt dat het veel tijd vraagt de cijfers überhaupt bij elkaar te krijgen. Dit probleem is zodanig dat de actualiteit van het cijfermateriaal te wensen overlaat.

Ook zonder deze belemmering wordt gesteld, is het JIS nooit zo snel als de mensen die in de praktijk werkzaam zijn. Een sleutelpersoon constateert:

"Gesprekken met sleutelpersonen en jongeren zelf, leveren meer informatie op dan cijfers."

De deelnemers concluderen dat door het JIS een momentopname gegeven wordt. In plaats van een momentopname wensen sleutelpersonen een dynamisch beeld van de veiligheidsketen en een verband tussen de items onderling.

De kritiek op de conceptrapportage is gedeeltelijk ook kritiek op de opdrachtformulering. Er is wel opdracht gegeven aangaande het onderwerp dat het JIS moet vastleggen (namelijk risicogedrag van jongeren) maar vooraf is niet bepaald welke aspecten daarbij relevant zijn en wat er met de resultaten moet gebeuren. Een groot deel van de respondenten vindt het kwantitatieve gedeelte op dit moment derhalve niet goed bruikbaar. Men geeft er de voorkeur om thans eerst het doel van een dergelijk systeem te bepalen en vervolgens gericht het daarvoor noodzakelijke cijfermateriaal te verzamelen.

De presentatie van de cijfers wordt gewaardeerd. Ze zijn goed leesbaar al meent men dat de staafdiagrammen nog gemakkelijker te gebruiken zijn dan de kruistabellen.

Aansluiting op ervaringen

Het in de conceptrapportage JIS weergegeven materiaal komt met de ervaringen van de sleutelpersonen overeen. Er worden tijdens de groepsgesprekken geen nuanceringen of toevoegingen gedaan.

Voorgesteld wordt wel trends onder jongeren in de toekomst te achterhalen met behulp van een beknopt formulier dat ingevuld wordt door street-cornerworkers en wijkagenten. Deze gegevens kunnen vervolgens in het JIS opgenomen worden.

Buurtprofiel

Het buurtprofiel wordt niet als nuttig beoordeeld omdat instanties het óf niet nodig hebben (de Raad voor de Kinderbescherming werkt bijvoorbeeld regionaal) óf omdat ze de cijfers ook rechtstreeks bij de politie kunnen opvragen. Overigens is DSP van mening dat de waarde van een dergelijk profiel in de toekomst niet onderschat moet worden. Voorwaarde is toevoeging van relevante gegevens ten aanzien van school en gezondheid. Een vergelijking tussen verschillende wijken kan aanleiding geven om nader in te zoomen op een specifiek gebied door middel van gesprekken met sleutelpersonen.

Tekstgedeelte

Van het tekstgedeelte wordt door de sleutelpersonen meer causaliteit tussen de items verwacht. Zo blijkt onder andere dat de items jeugdcriminaliteit, onderwijs, werkgelegenheid en zorg niet met elkaar in verband zijn gebracht. De conclusie die de deelnemers van de groepsgesprekken trekken is dat ook een uitgebreid JIS niet in staat is inzicht te bieden in de oorzaak-gevolg-relatie tussen de items.

Algemeen

Een verwachting die ten aanzien van het JIS bestond was een vroegtijdige signalering van trends onder jongeren om daarop pro-actief te kunnen reageren. Voor deze beleidsvormende functie kan de kwantitatieve informatie van JIS echter niet worden gebruikt omdat het aan actualiteit ontbreekt. Een deelnemer constateert:

"In de praktijk zijn de trends al gesignaleerd en is actie ondernomen."

Van het JIS wordt ook verwacht dat het de effecten van eventuele interventie voorspelt of tenminste zichtbaar maakt. Ook aan deze verwachting kunnen cijfers alleen niet voldoen.

Positief is volgens de sleutelpersonen dat het JIS bevestigend werkt voor trends die men zelf onderkent (bijvoorbeeld de toename van criminaliteit van 12-minners) en informatie biedt aan 'deskundige outsiders'.

Tenslotte kan geconcludeerd worden dat de meeste deelnemers de waarde van een degelijke gegevensverzameling zien, mits er twee voorwaarden vervuld zijn. Het doel moet duidelijk zijn, zodat de informatie gericht verzameld wordt en de gegevens moeten met kwalitatieve informatie aangevuld zijn. In deze rapportage wordt aan de laatstgenoemde voorwaarde invulling gegeven.

3 Algemene bevolkingsgegevens

3.1 Bevolking per politieafdeling

Dit hoofdstuk bevat basisgegevens met betrekking tot de jeugdige bevolking van Eindhoven in 1997, afkomstig van de afdeling Onderzoek en statistiek (Onderzoek en Statistiek). Zichtbaar wordt het aantal jeugdige inwoners per politieafdeling, alsmede de verdeling voor sekse en etniciteit¹.

tabel 3.1 Verdeling naar leeftijd van jongeren uit Eindhoven per politieafdeling

	leeftijd				totaal	percentage
	0-12 jaar	percentage	13-25 jaar	percentage		
Centrum	146	11	1127	89	1273	2
Stratum	4265	64	5459	36	9724	16
Tongelre	2687	41	3929	59	6616	11
Woensel Zuid	3718	40	5616	60	9334	15
Woensel Noord	9658	51	9118	49	18776	31
Strijp	2512	44	3226	56	5738	10
Gestel	3669	42	5165	58	8834	15
Totaal	26655	44	33640	56	60295	100

Uitschieter is Woensel Noord, waar ruim 30% van de Eindhovense jeugd woont. De verdeling jongens/meisjes wordt getoond in tabel 3.2.

tabel 3.2 Verdeling van Eindhovense jongeren naar sekse per politieafdeling

	seks				totaal
	aantal jongens	percentage	aantal meisjes	percentage	
Centrum	657	52	616	48	1273
Stratum	4967	51	4757	49	9724
Tongelre	3395	51	3221	49	6616
Woensel Zuid	4828	52	4506	48	9334
Woensel Noord	9639	51	9137	49	18776
Strijp	2960	52	2778	48	5738
Gestel	4647	53	4187	47	8834
Totaal	31093	52	29202	48	60295

In de tabellen tellen soms de percentages niet op tot 100 procent in verband met afrondingen.

tabel 3.3 Verdeling van Eindhovense jongeren naar etnische achtergrond

	Nederlands		Turks		Marokkaans		Surinaams		Antilliaans		Spaans	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Centrum	1220	96	6	< 1	11	1	0	0	36	3	0	0
Stratum	8551	88	760	8	168	2	160	2	77	1	8	< 1
Tongelre	5302	80	791	12	186	3	213	3	124	2	0	0
Woensel Z.	7364	79	1089	12	462	5	249	3	163	2	7	< 1
Woensel N.	17103	91	446	2	495	3	477	3	235	1	20	< 1
Strijp	4943	86	205	4	195	3	136	2	70	1	189	3
Gestel	7679	87	496	6	382	4	186	2	86	1	5	< 1
Totaal	52162	86	3793	6	1899	3	1421	2	791	1	229	1

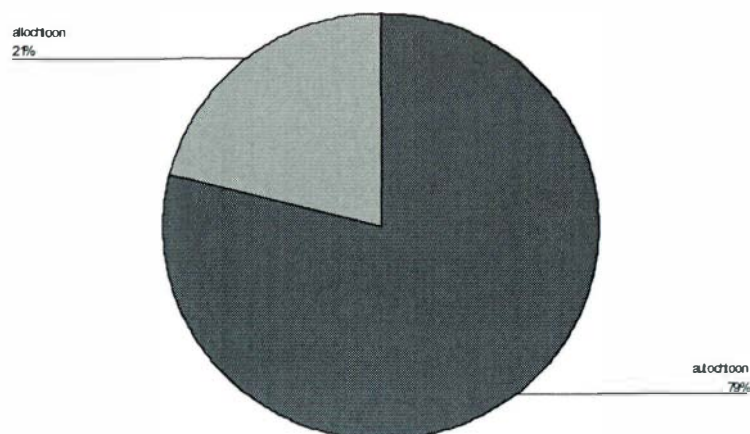
Tabel 3.3 toont per politieafdeling de verdeling over verschillende etnische groepen. Tongelre en Woensel Zuid zijn de gebieden met het hoogste percentage allochtone jongeren volgens de gegevens van de afdeling Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Eindhoven. Absoluut gezien wonen de meeste Marokkanen en Antillianen in Woensel Noord. Turkse jongeren vormen de grootste allochtonen groep in Eindhoven.

3.2 Jeugdigen naar etniciteit per politieafdeling

In deze paragraaf wordt het percentage allochtone jeugdige inwoners per politieafdeling gepresenteerd, waarbij niet wordt uitgesplitst naar de verschillende allochtone groepen. Het gaat om gegevens van de afdeling Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Eindhoven. Deze afdeling maakt gebruik van de volgende definiëring voor etnische achtergrond:

1. Geboorteland betreffende persoon.
2. Geboorteland van de ouders.
3. Geboorteland van de moeder.

Figuur 3.1 Van politieafdeling Woensel Zuid het percentage allochtone en autochtone jongeren

Voor de andere politieafdelingen zijn vergelijkbare plaatjes mogelijk. Deze worden hier niet afgebeeld vanwege de overzichtelijkheid. In de politieafdelingen Tongelre en Woensel Zuid woont zoals hiervoor al werd aangegeven relatief gezien het hoogste aantal allochtone jongeren.

4 Jeugdcriminaliteit

4.1 Politie

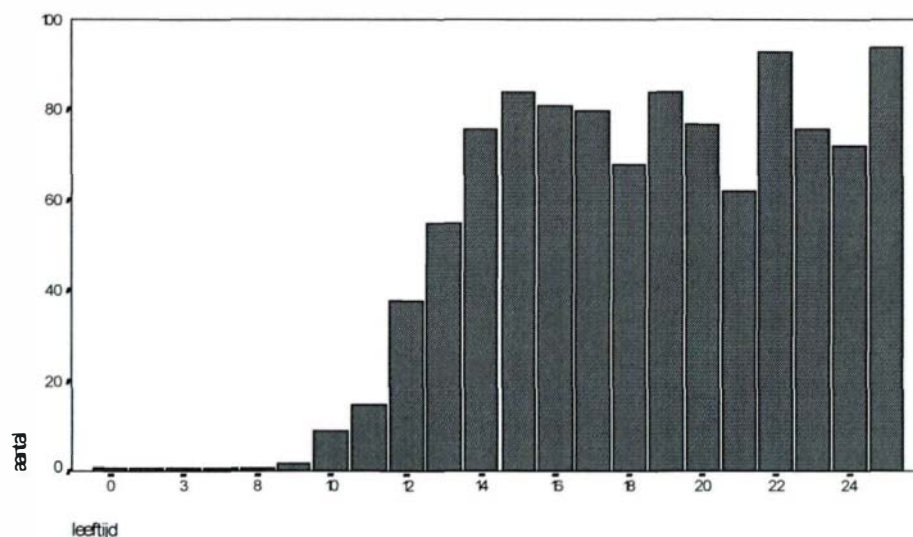
4.1.1 Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de politiecontacten van Eindhovense jongeren. De gegevens zijn verkregen uit het bestand BPS (variant Eindhoven). De gegevens waarover gerapporteerd wordt betreffen de periode van 1 januari 1997 tot en met april 1997. Allereerst worden algemene gegevens gepresenteerd over de leeftijd, sekse en etniciteit. De gegevens hebben steeds betrekking op de woonplaats van de verdachte en niet op de pleegplaats delict.

In de genoemde periode hebben jongeren 1.071 maal contact gehad met de politie. Onder de 12 jaar zijn jongeren niet strafrechtelijk vervolgbaar. Toch blijkt uit tabel 3.1 dat er ongeveer 30 zogenaamde 12-minners in de politieregistratie zijn opgenomen.

Het gros van de politiecontacten betreft jongeren vanaf 14 jaar. Pieken liggen rond de 22 en 25 jaar. Jeugdcriminaliteit beperkt zich niet tot de strafrechtelijk minderjarigen van 12 tot 18 jaar. Er is een vrij grote groep jongeren met politiecontacten die onder het volwassenstrafrecht valt (zie figuur 4.1).

Figuur 4.1 Leeftijdsverdeling van jongeren met politiecontacten uit Eindhoven (n = 1071)

tabel 4.1 Verdeling van jongeren uit Eindhoven met politiecontacten naar sekse en per politieafdeling

	seks						totaal
	aantal jongens	percentage	aantal meisjes	percentage	onbekend	percentage	
Centrum	16	89	2	11	0	0	18
Stratum	162	84	30	16	0	0	192
Tongelre	132	94	8	6	0	0	140
Woensel Zuid	157	92	11	6	2	1	170
Woensel Noord	138	82	29	17	1	1	168
Strijp	118	87	17	13	1	1	136
Gestel	136	84	25	16	0	0	161
onbekend	79	92	7	8	0	0	86
totaal	938	88	129	12	4	<0	1071

Uit tabel 4.1 blijkt dat de jeugdcriminaliteit vooral jongenscriminaliteit is. Opvallend zijn de relatief hoge percentages meisjes in de politieregistratie in Stratum, Woensel Noord en Gestel.

tabel 4.2 Verdeling van jongeren uit Eindhoven met politiecontacten naar etnische achtergrond¹ per politieafdeling in Eindhoven.

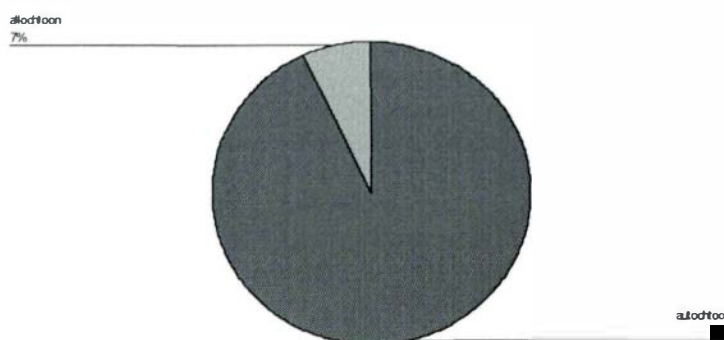
	Nederlands		Marokkaans		Turks		Joegoslavisch		Overig		Totaal
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal
Centrum	16	89	0	0	0	0	0	0	2	11	18
Stratum	175	91	12	6	1	1	0	0	4	2	192
Tongelre	125	89	2	1	10	7	0	0	3	2	140
Woensel Zuid	158	93	2	1	7	4	0	0	3	2	170
Woensel Noord	154	92	6	4	1	1	3	2	4	2	168
Strijp	116	85	0	0	9	7	1	1	10	7	136
Gestel	143	89	11	7	2	1	0	0	5	3	161
Onbekend	53	62	6	7	8	9	7	8	12	14	86
Totaal	940	88	39	4	38	4	11	1	43	4	1071

4.1.2 Etniciteit per politieafdeling

In deze paragraaf wordt per politieafdeling weergegeven de etniciteit van jongeren die met de politie in aanraking zijn gekomen. Hierbij is onderscheid gemaakt naar autochtonen en allochtonen. Bij de bepaling van de etniciteit gaat de politie uit van de nationaliteit van de betrokkenen.

Noot 2 De omschrijving die de politie hanteert voor etniciteit is gebaseerd op de nationaliteit van de betreffende jongere.

Figuur 4.2 Etniciteit van jongeren met politiecontacten voor Woensel Zuid (n = 170)

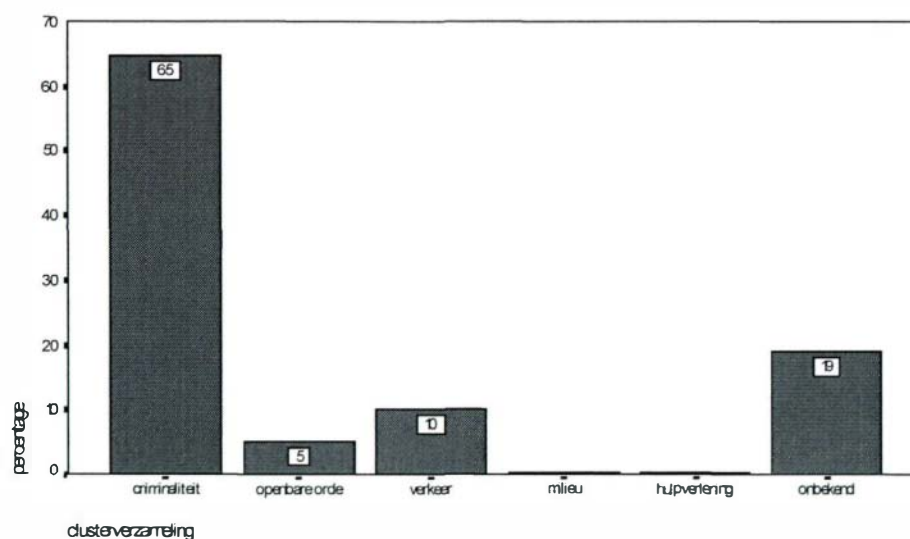

Voor de ander politieafdelingen zijn vergelijkbare plaatjes mogelijk. Deze worden hier niet afgebeeld vanwege de overzichtelijkheid. Volgens de politieregistratie is het aantal politiecontacten van allochtone jongeren in Strijp (15%) relatief het hoogst.

4.1.3 Aard van de politiecontacten

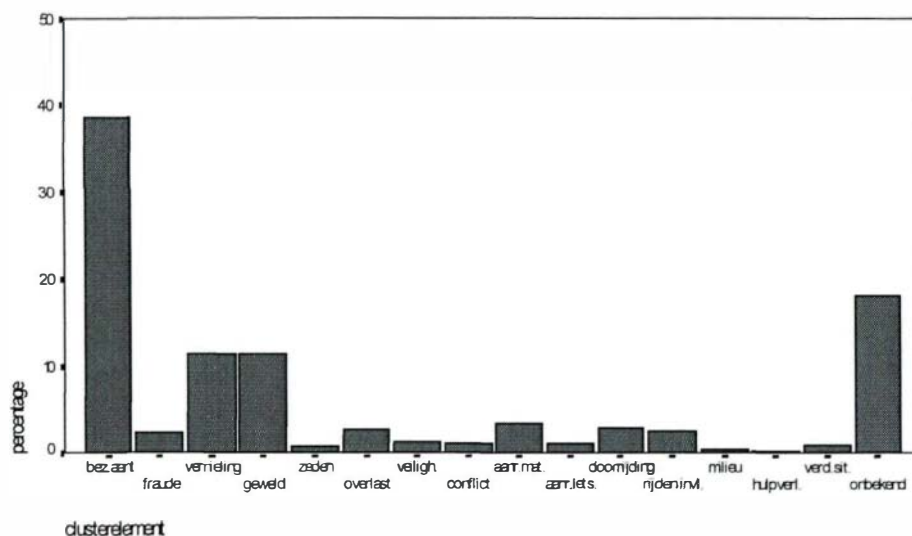
In deze paragraaf wordt de aard van de geregistreerde politiecontacten getoond. Daarbij wordt conform de indeling van de politie onderscheid gemaakt naar het bredere begrip clusterverzamelingen en meer uitgesplitste clusterelementen.

Figuur 4.3 Verdeling (in percentages) van jongeren uit Eindhoven met politiecontacten over de clusterverzamelingen (n = 1071)

De meeste politiecontacten (65%) hebben betrekking op criminaliteit. Opvallend hierin is de grote groep 'onbekend'.

Figuur 4.4 Verdeling naar soorten politiecontacten (uitgesplitst naar clusterelementen) van jongeren uit Eindhoven met politiecontacten (n = 1071)

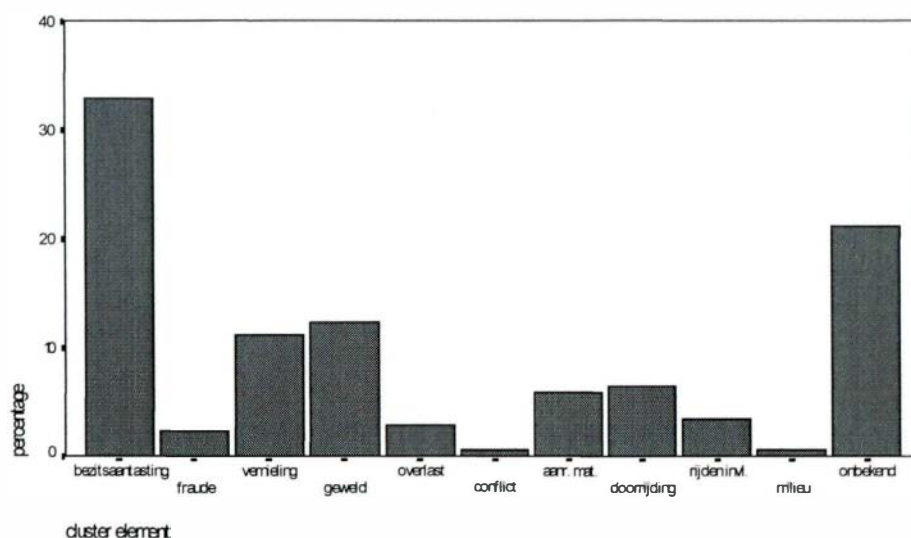

Bij nadere specificatie blijkt dat de meeste politiecontacten bezitsaantasting betreffen (diefstal, inbraak). Ook vernietiging en geweld scoren relatief hoog.

4.1.4 Aard van de politiecontacten per politieafdeling

In deze paragraaf wordt per politieafdeling de aard van de geregistreerde politiecontacten van jeugdige verdachten weergegeven.

Figuur 4.5 Verdeling naar soorten politiecontacten (ingedeeld naar clusterelementen) en uitgesplitst naar politieafdeling van jongeren met politiecontacten voor politieafdeling Woensel Zuid

Dergelijke figuren kunnen ook voor de overige politieafdelingen worden gemaakt. Dit is om reden van overzichtelijkheid niet gedaan. Er springt geen politieafdeling uit met een bepaald soort criminaliteit. Er is sprake van een regelmatige spreiding voor de stad.

4.1.5 Het cluster Criminaliteit uitgelicht

In deze paragraaf staat één clusterverzameling centraal: criminaliteit, de kern van Jeugd en Veiligheid. De politie onderscheidt daarin de volgende clusterelementen: bezitsaantasting, vernieling, geweld, fraude en zeden. Aangegeven wordt het aantal geregistreerde contacten, de leeftijdsverdeling naar politieafdeling en de verdeling naar sekse en etniciteit.

Tabel 4.3 Verdeling over clusterelementen van jongeren met politiecontacten die vallen onder de clusterverzameling criminaliteit

Clusterelement	aantal	percentage
bezitsaantasting	414	60
fraude	26	4
vernieling	123	18
geweld	124	18
zeden	8	1
totaal	695	100

Opvallend is het relatief hoge aantal contacten met betrekking tot geweld.

Tabel 4.4 Verdeling van politiecontacten die vallen onder de clusterverzameling Criminaliteit naar leeftijdscategorie en per politieafdeling (n = 695)

	leeftijd						totaal
	12-minners	percentage	13-18	percentage	ouder dan 19	percentage	
Centrum	0	0	1	20	4	80	26
Stratum	8	6	72	53	55	41	5
Tongelre	3	3	58	61	34	36	135
Woensel Z.	4	4	52	52	44	44	95
Woensel N.	1	1	84	71	34	36	100
Strijp	2	2	51	59	34	39	119
Gestel	4	4	39	39	57	57	87
onbekend	1	2	27	50	26	48	100
totaal	23	3	384	55	288	41	695

Bijna 60% van de politiecontacten die geregistreerd worden onder de clusterverzameling Criminaliteit heeft betrekking op jongeren onder de 19 jaar.

Tabel 4.5 Verdeling naar sekse voor de clusterverzameling Criminaliteit voor Eindhoven (n = 695)

Clusterelementen	sekse			
	jongen		meisje	
	aantal	percentage	aantal	percentage
bezitsaantasting	340	82	73	18
fraude	22	85	4	15
vernieling	118	96	5	4
geweld	118	95	6	5
zedes	8	100	0	0
totaal	606	87	88	13

Uit tabel 4.5 blijkt dat vooral jongens voor geweldsdelicten verantwoordelijk zijn.

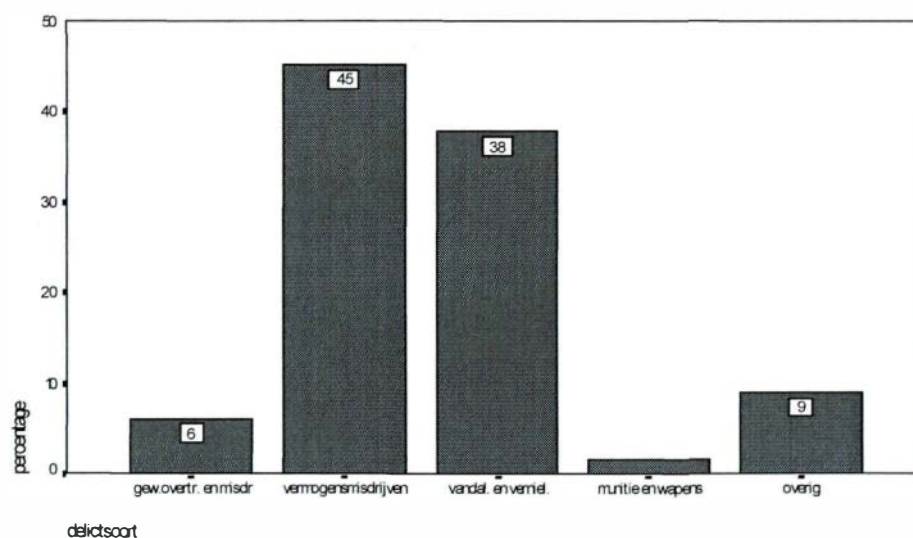
Tabel 4.6 Verdeling naar etnische achtergrond voor de clusterverzameling Criminaliteit voor Eindhoven (n = 695)

Clusterelementen	etnische achtergrond			
	Nederlands		Niet Nederlands	
	aantal	percentage	aantal	percentage
bezitsaantasting	349	84	65	16
fraude	26	100	0	0
vernieling	116	94	7	6
geweld	105	85	19	15
zedes	7	88	1	13
totaal	603	87	92	13

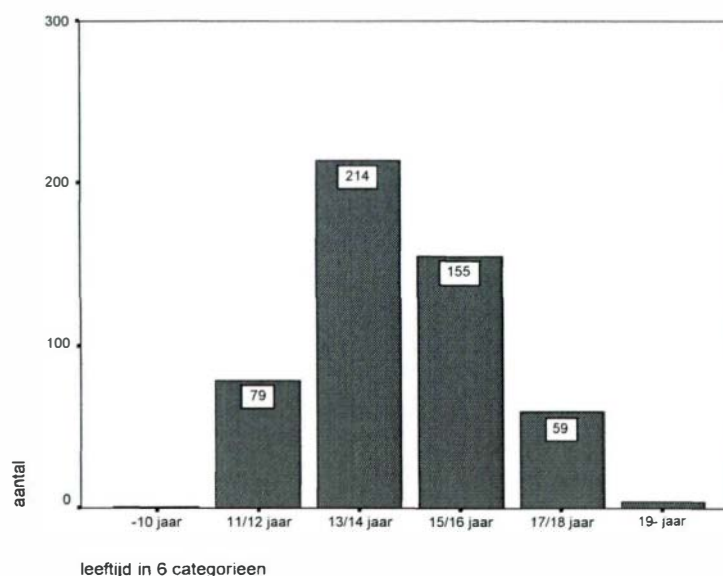
4.2 Bureau Criminaliteitspreventie/Halt

Gegevens van bureau Criminaliteitspreventie/Halt (N = 552) betreffen de periode van 1 januari 1997 tot juli 1997. Gepresenteerd worden de soorten misdrijven waarvoor is verwezen naar het bureau Criminaliteitspreventie/Halt. Daarnaast wordt getoond hoe de leeftijdsopbouw is van jongeren die naar Halt zijn verwezen en de onderverdeling naar sekse.

Figuur 4.6 Soorten delicten en/of misdrijven waarvoor is verwezen naar het bureau Criminaliteitspreventie/Halt.

Jongeren worden vooral naar Halt verwezen in verband met vermogensmisdrijven (45% met name winkeldiefstal) en vandalisme en vernielingen (38%). Qua leeftijd lijkt de piek rond de 15 jaar. Ook enkele 12-minners zijn het bestand van Halt opgenomen.

Figuur 4.7 Leeftijdsverdeling ongeacht delictsoort/Halt

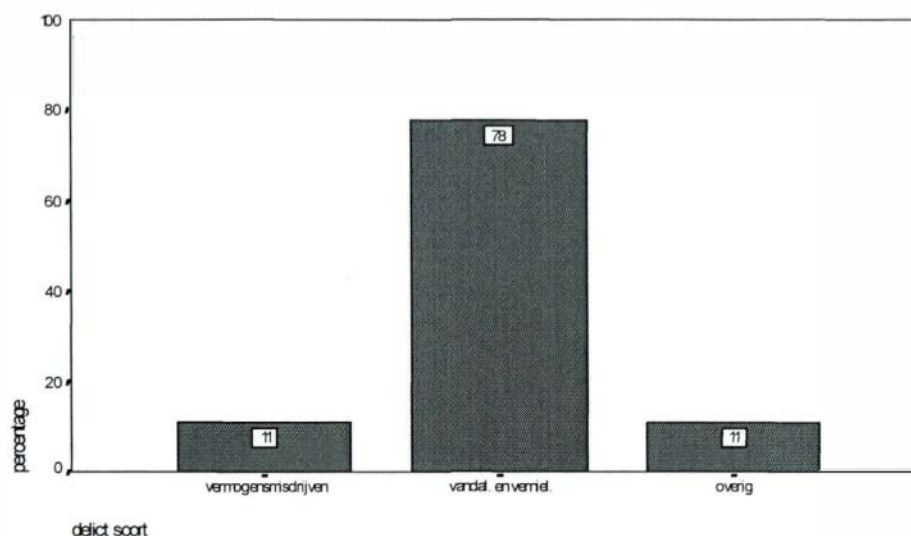
Tabel 4.7 Verdeling naar sekse voor de gegevens van Halt

seks	aantal	percentage
jongen	452	82
meisje	100	18
totaal	552	100

Het percentage meisjes bij Halt is groter dan het percentage meisjes in de politieregistratie. Dit duidt erop dat relatief gezien meer jongens doorgaan met politiecontacten.

Figuur 4.8 geeft een overzicht per politieafdeling van delictsoorten waarvoor de jongeren naar Halt zijn verwezen. Het verschil met de in hoofdstuk 3 gepresenteerde gegevens per politieafdeling is dat het hier gaat om de politieafdeling die de jongeren hebben verwezen en niet om de woonplaats van de jongeren. De afdelingen Stratum en Strijp konden niet worden uitgesplitst, datzelfde geldt voor Woensel Noord en Woensel Zuid.

Figuur 4.8 Verdeling van delictsoorten van jongeren bij Halt voor de politieafdeling Woensel Noord/Zuid (n = 130)

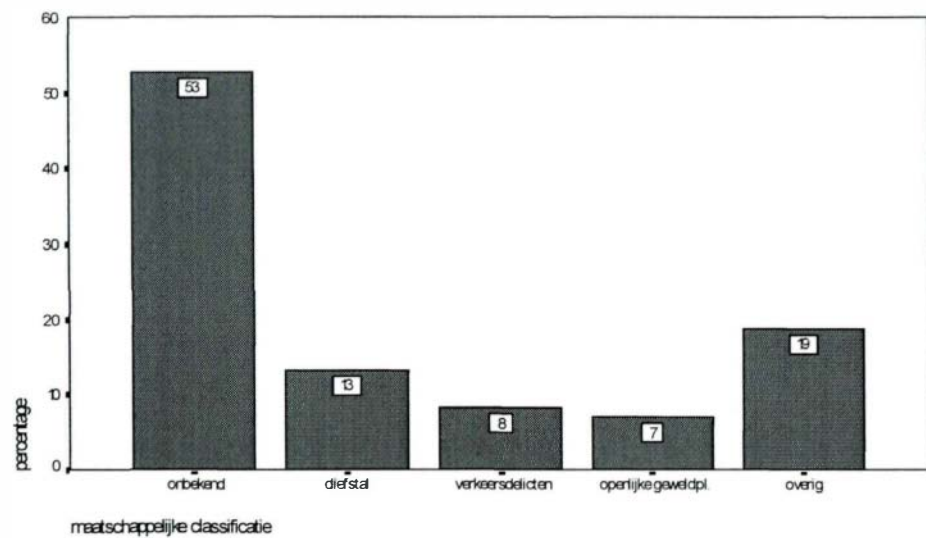
4.3 Openbaar Ministerie

In deze paragraaf worden de gegevens van het OM getoond.

Complicerende factor is dat andere delictomschrijvingen worden gehanteerd in vergelijking met de politie. De gegevens van het om betreffen de periode van 1 januari 1997 tot 6 oktober 1997.

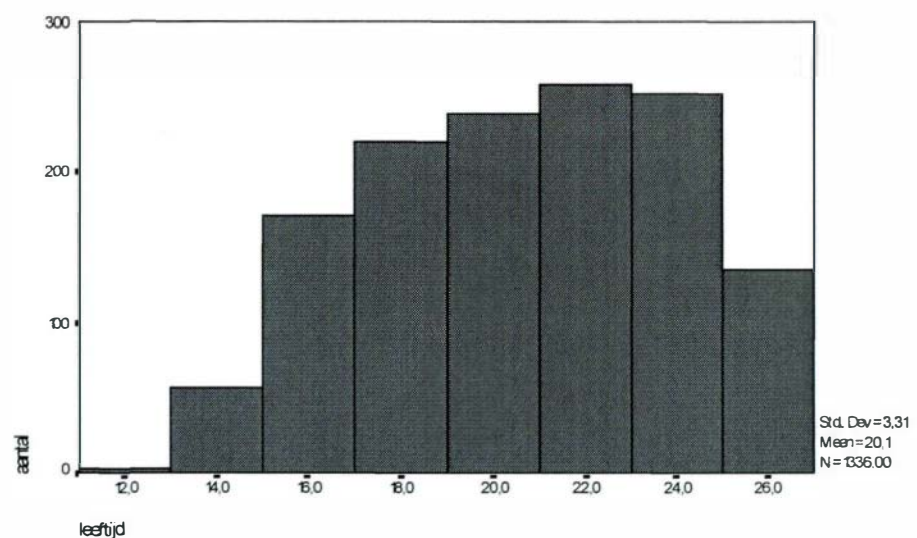
Allereerst worden de soorten delicten naar Maatschappelijke Classificatie voor Eindhoven (omschrijving van het OM) getoond (figuur 4.9). Daarna volgt de leeftijdsverdeling van de jongeren die in het OM bestand zijn opgenomen en de verdeling naar sekse en etniciteit (tabel 4.8). Het OM hanteert bij dit laatste onderdeel het begrip nationaliteit.

Figuur 4.9 Soorten delicten naar maatschappelijke classificatie voor Eindhoven (n = 1336)

Uit figuur 4.9 blijkt dat in meer de helft van de gevallen het OM delicten registreert als 'onbekend'.

Figuur 4.10 Leeftijdsverdeling OM voor Eindhoven (n = 1336)

Ook bij het OM ligt de piek bij jongeren die rond 22 jaar oud zijn.

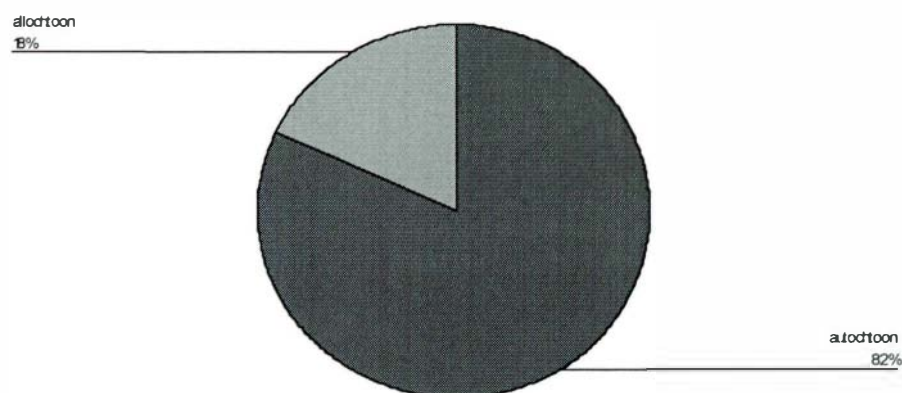
Tabel 4.8 Verdeling naar sekse van het Openbaar Ministerie voor Eindhoven (n = 1336)

seks	aantal	percentage
man	1183	88,5
vrouw	143	10,7
onbekend	10	0,7
totaal	1336	99,9

Tabel 4.9 Verdeling naar nationaliteit voor Eindhoven (n = 1336)

nationaliteit	aantal	percentage
Nederlands	1096	82
Turks	48	4
Marokkaans	48	4
Antilliaans	21	2
Surinaams	18	1
Belgisch	16	1
overig	89	7
totaal	1336	100

Figuur 4.11 Verdeling tussen jongeren met Nederlandse en niet-Nederlands nationaliteit voor de gegevens van het Openbaar Ministerie

Ook ten aanzien van de OM gegevens kunnen geen betrouwbare uitspraken gedaan worden over het aandeel van allochtone jongeren in de criminaliteit.

4.4 Conclusies

De belangrijkste algemene conclusies ten aanzien van de criminaliteitsgegevens zijn als volgt.

- Ten aanzien van de etniciteit van de geregistreerde jongeren zijn geen betrouwbare conclusies te trekken omdat de politie en het OM op nationaliteit registreert en Onderzoek en Statistiek op etniciteit.
- Het percentage 'onbekend' in de politieregistratie en die van het OM is vrij hoog.
- Jeugdcriminaliteit is vooral jongenscriminaliteit.
- In enkele gebieden komt een relatief hoog aantal meisjes met de politie in aanraking, dat geldt ook voor Halt.
- De groep 12-minners verdient aandacht. Ze is relatief klein, maar er moet in de gaten gehouden worden of deze groeit.
- Een relatief groot aantal strafrechtelijk minderjarige jongeren heeft politiecontacten. Jeugdcriminaliteit stopt niet als jongeren 18 jaar zijn.
- Per politieafdeling zijn er geen opvallende verschillen.

5 Werkgelegenheid

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden gegevens gepresenteerd ten aanzien van werkgelegenheid voor jongeren. Van twee instanties zijn de gegevens opgenomen:

- de afdeling Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Eindhoven, dit betreft gegevens van het RBA;
- Stichting Projectbureau voor Werkervaring en Banenpool.

5.2 Werkzoekende jongeren in de Gemeente Eindhoven

Deze paragraaf bevat beschrijvende gegevens van de jongeren die bij het RBA staan ingeschreven als werkzoekend. Per politieafdeling wordt de verdeling naar leeftijd, sekse, nationaliteit en opleiding aangegeven. Gezien het feit dat de gegevens zijn aangeleverd op buurtniveau en ter bescherming van de privacy van betrokkenen, zijn aantallen van minder dan 5 personen in een buurt niet weergegeven door Onderzoek en Statistiek. Het totale aantal en de deelaantallen zijn daardoor lager dan in werkelijkheid.

Tabel 5.1 Leeftijdsverdeling van werkzoekende jongeren per politieafdeling (n = 1406)

	leeftijd						totaal
	16 t/m 18 jaar		19 t/m 21jaar		22 t/m 24 jaar		
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage	
Centrum	0	0	11	26	31	74	42
Stratum	35	15	63	27	135	58	233
Tongelre	37	17	75	35	105	48	217
Woensel Zuid	53	16	94	28	191	57	338
Woensel Noord	37	15	89	36	124	50	250
Strijp	10	8	40	33	71	59	121
Gestel	21	11	67	34	107	55	195
onbekend	0	0	0	0	10	100	10
totaal	209	15	458	33	796	57	1406

Het grootste gedeelte van de werkzoekenden is tussen de 22 en 25 jaar oud. In Woensel Zuid wonen absoluut gezien de meeste werkzoekenden.

Tabel 5.2 Verdeling naar sekse van werkzoekende jongeren per politieafdeling (n = 1502)

	sekses				totaal
	man		vrouw		
	aantal	percentage	aantal	percentage	
Centrum	21	46	25	54	46
Stratum	150	63	87	37	237
Tongelre	115	53	102	47	217
Woensel Zuid	167	49	177	51	344
Woensel Noord	133	47	150	53	288
Strijp	77	54	66	46	143
Gestel	99	46	114	54	213
onbekend	6	43	8	57	14
totaal	768	51	729	49	1502

Ook hier is de verdeling man/vrouw vrijwel gelijk.

Tabel 5.3 Periode van inschrijving als werkzoekende per politieafdeling (n = 1345)

	inschrijving						totaal
	minder dan 1 jaar		tussen 1-2 jaar		meer dan 2 jaar		
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage	
Centrum	26	81	6	19	0	0	32
Stratum	158	73	36	17	21	10	215
Tongelre	129	61	32	15	52	24	213
Woensel Zuid	215	69	52	17	43	14	310
Woensel Noord	196	79	25	10	27	11	248
Strijp	97	84	13	11	5	04	115
Gestel	145	71	27	13	32	16	204
onbekend	8	100	0	0	0	0	8
totaal	974	72	192	14	182	14	1345

Bij 14% is er sprake van een hardnekkige problematiek: zij zijn meer dan 2 jaar werkzoekend.

Tabel 5.4 Verdeling naar etnische achtergrond van werkzoekende jongeren per politieafdeling (n = 1575)

	etnische achtergrond												totaal
	nederlands		turks		marokkaans		surinaams		antilliaans		totaal allochtoon		
	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal	%	
Centrum	46	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46
Stratum	238	93	6	2	0	0	0	0	0	0	19	7	257
Tongelre	193	87	25	11	0	0	0	0	0	0	30	13	223
Woensel Zuid	295	83	38	11	6	2	0	0	0	0	60	17	355
Woensel Noord	297	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	297
Strijp	148	95	7	5	0	0	0	0	0	0	7	5	155
Gestel	216	95	8	4	0	0	0	0	0	0	12	5	228
onbekend	14	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
totaal	1447	92	84	5	6	1	0	0	0	0	128	8	1575

Van de allochtone groepen is de Turkse het grootst.

Tabel 5.5 Opleiding van werkzoekende jongeren per politieafdeling (n = 1494)

	opleiding				totaal
	MAVO of lager		HAVO of hoger		
	aantal	percentage	aantal	percentage	
Centrum	29	66	15	34	44
Stratum	172	75	58	25	230
Tongelre	155	71	62	29	217
Woensel Zuid	256	75	86	25	342
Woensel Noord	211	73	78	27	289
Strijp	109	77	32	23	141
Gestel	172	79	45	21	217
onbekend	8	57	6	43	14
totaal	1112	74	382	26	1494

Zoals algemeen bekend, is het grootste gedeelte van de werkzoekende laag opgeleid.

5.3 Projektburo voor Werkervaring en Banenpool

Het Projektburo voor Werkervaring en Banenpool heeft jongeren in dienst die vallen onder de Jeugdwerkgarantiewet. Daarnaast beheert het de banenpool voor langdurig werkzoekenden. De gegevens van deze instelling (n = 189) waarover gerapporteerd wordt, betreffen jongeren tussen de 16 en 25 die in het 1997 een dienstbetrekking hadden of een dienstbetrekking

beëindigden. Het gaat met name om jeugdigen die zijn betrokken bij de Jeugdwerkgarantiewet (n = 182) en enkele Banenpoolers (n = 7). Achtereenvolgens geven we een leeftijdsverdeling van de jongeren, een verdeling over sekse en over de nationaliteit van de betrokkenen.

5.4 Algemene gegevens

In deze paragraaf zijn de gegevens opgenomen van het Projectbureau. De gegevens waarover gerapporteerd wordt, zijn de jongeren (16 - 25 jaar) uit de gemeente Eindhoven dienst waren. Eerst gegevens over leeftijd, sekse en etniciteit.

Tabel 5.6 Verdeling van de jongeren naar sekse per politieafdeling

	sekse				totaal
	aantal jongens	percentage	aantal meisjes	percentage	
Centrum	2	40	3	60	5
Stratum	13	35	24	65	37
Tongelre	13	40	19	59	32
Woensel Zuid	19	51	18	49	37
Woensel Noord	11	55	9	45	20
Strijp	14	39	22	61	36
Gestel	11	55	9	45	20
onbekend	1	50	1	50	2
totaal	84	44	105	55	189

Meer meisjes dan jongens zijn bij het projectbureau ingeschreven, namelijk 55% ten opzichte van 45%.

Tabel 5.7 Verdeling van jongeren naar nationaliteit per politieafdeling

	Nederlands		Marokkaans		Turks		Surinaams		Antilliaans		overig		to- taal
	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal	%	aan- tal
Centrum	5	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Stratum	32	87	2	5	1	3	0	0	0	0	2	5	37
Tongelre	30	94	0	0	1	3	0	0	0	0	1	3	32
Woensel Zuid	30	81	1	3	5	14	0	0	0	0	1	3	37
Woensel Noord	14	70	0	0	5	25	0	0	0	0	1	5	20
Strijp	24	67	1	3	7	19	1	3	0	0	3	8	36
Gestel	18	90	1	5	0	0	0	0	0	0	1	5	20
onbe- kend	1	50	0	0	1	50	0	0	0	0	0	0	2
totaal	154	81	5	3	20	11	1	1	0	0	9	5	189

Ook bij het projectbureau is de Turkse groep met 11% het grootst na de Nederlanders.

6 Buurtprofielen: Hemelrijken en Kruidenbuurt

6.1 Inleiding

Voor twee buurten, Hemelrijken en Kruidenbuurt, is op basis van de gegevens van het JIS een buurtprofiel opgesteld. Ten aanzien van de criminaliteit betreft het daarbij politiegegevens aangezien informatie van Halt en OM niet naar buurtniveau is uit te splitsten. Voorts zijn gegevens met betrekking tot de werkgelegenheid per buurt uitgesplitst.

Hoewel het om kleine aantallen jongeren per buurt gaat wordt zichtbaar welke gegevens op buurtniveau getoond kunnen worden.

6.2 Buurtprofiel Hemelrijken

In Hemelrijken wonen in totaal 893 jongeren van 0 tot 25 jaar. Ongeveer eenderde deel is in de leeftijd van 0 tot 12 jaar en de overigen zijn 13 tot 25 jaar. 53% van hen is jongen. De verdeling naar etnische achtergrond wordt getoond in tabel 6.1.

tabel 6.1 Verdeling van jongeren uit Hemelrijken naar etnische achtergrond (n = 893)

Nederlands		Turks		Marokkaans		Surinaams		Antilliaans		Spaans	
aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
601	67	214	24	31	4	32	4	8	1	7	1

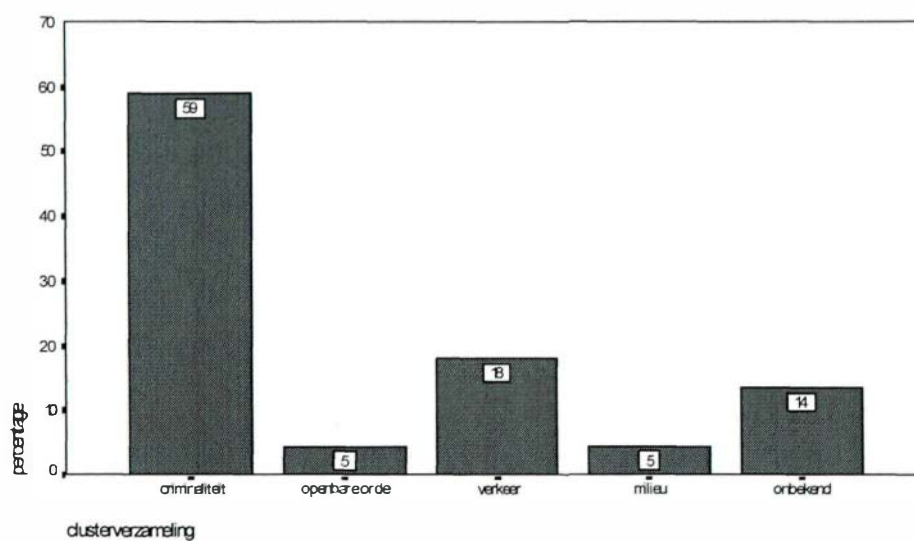
6.2.1 Criminaliteit

Uit Hemelrijken zijn 22 jongeren in de politieregistratie opgenomen.

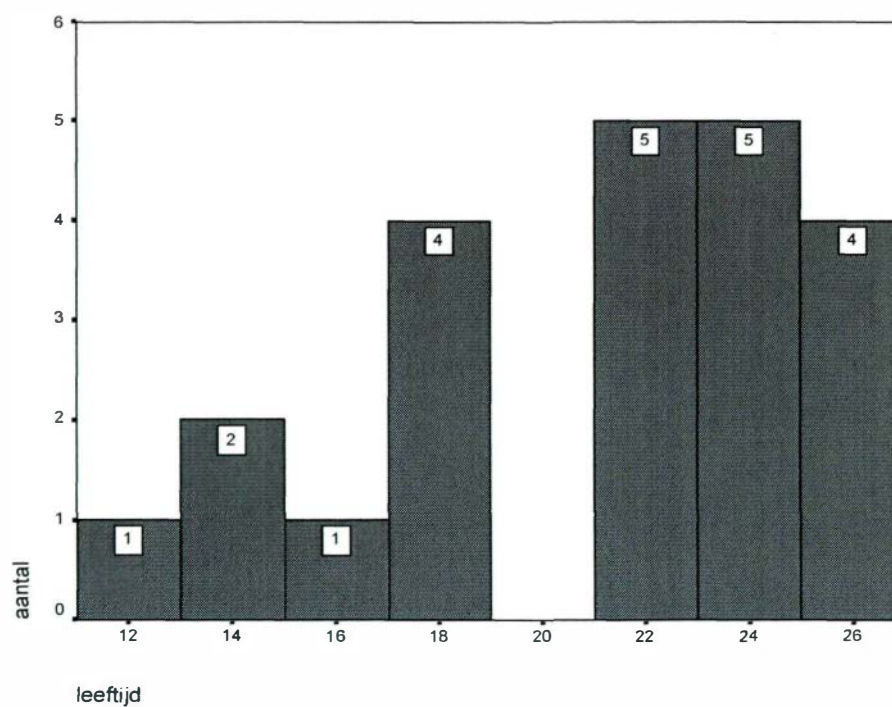
Het betreft 21 jongens en 1 meisje. Alle verdachten hebben de Nederlandse nationaliteit.

In figuur 6.1 wordt zichtbaar waarvoor Hemelrijkse jongeren geregistreerd zijn bij de politie. De meeste contacten betreffen de clusterverzameling criminaliteit.

Figuur 6.1 Verdeling over clusterverzameling van de jongeren met politiecontacten uit Hemelrijken

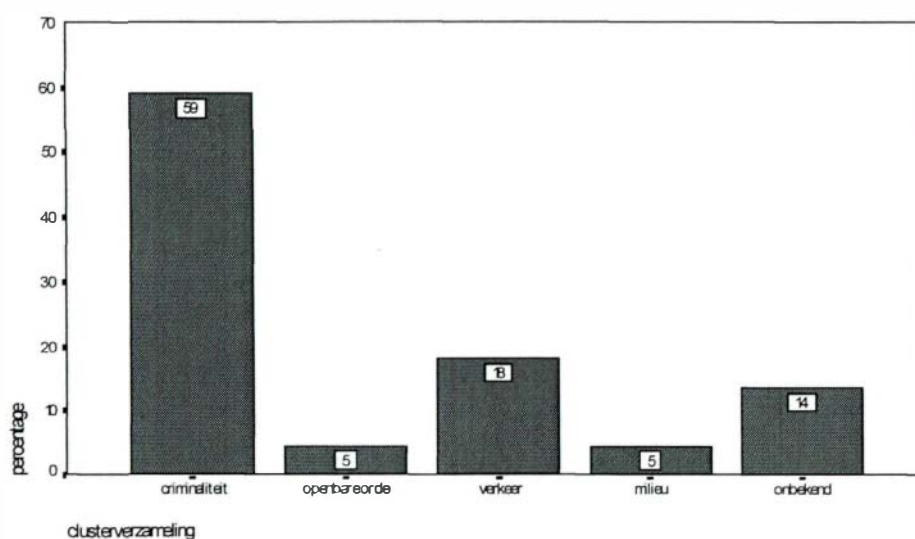
Figuur 6.2 Leeftijdsverdeling van jongeren met politiecontacten uit Hemelrijken

Het zwaartepunt van de politiecontacten bij de Hemelrijkers ligt bij de groep vanaf 18 jaar (80%).

De clusterverzameling Criminaliteit is in Hemelrijken als volgt opgebouwd.

Figuur 6.3 Verdeling over clusterelementen van jongeren uit Hemelrijken die vallen onder de clusterverzameling Criminaliteit.

6.2.2 Werkgelegenheid

Het aantal jongeren uit de Hemelrijken dat bij het RBA is ingeschreven als niet-werkende is 51. Het zijn 30 jongens en 21 meisjes in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar. De leeftijdsverdeling en de verdeling naar sekse en etnische achtergrond zijn weergegeven in tabel 5.2 en tabel 5.3.

Tabel 6.2 Leeftijd van ingeschreven jongeren RBA uit Hemelrijken

leeftijd			
16 - 18 jaar	19 - 21 jaar	22 - 24 jaar	totaal
15	18	18	51

Tabel 6.3 Etniciteit van ingeschreven jongeren RBA uit Hemelrijken

etnische achtergrond				
Nederlands	Turks	Marokkaans	Surinaams	Antilliaans
41	< 5	< 5	< 5	< 5

6.3 Buurtprofiel Kruidenbuurt

In Kruidenbuurt wonen in totaal 1176 jongeren van 0 tot 25 jaar. Bijna 40 procent is in de leeftijd van 0 tot 12 jaar en de overigen zijn 13 tot 25 jaar. 53% van hen is jongen. De verdeling naar etnische achtergrond wordt getoond in tabel 6.4.

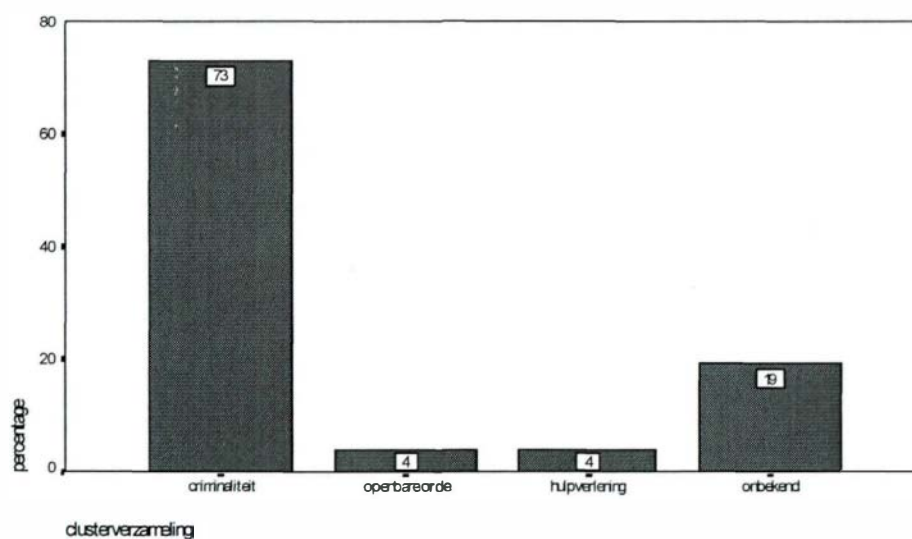
Tabel 6.4 Verdeling van Eindhovense jongeren uit de Kruidenbuurt naar etnische achtergrond.

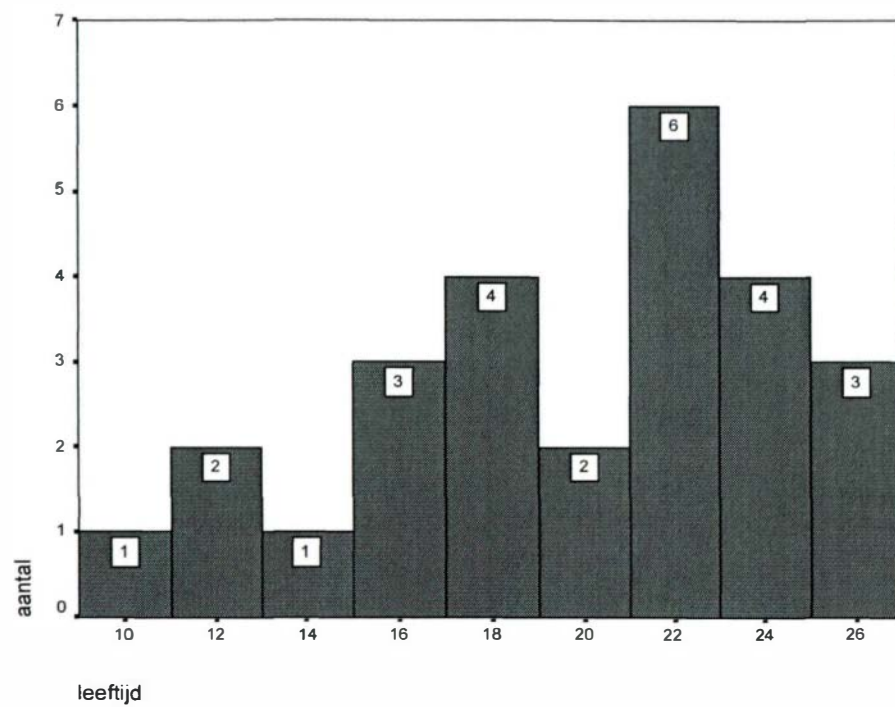
Nederlands		Turks		Marokkaans		Surinaams		Antilliaans		Spaans	
aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
908	77	162	14	46	4	35	3	25	2	0	0

6.3.1 Criminaliteit

Uit Kruidenbuurt zijn 26 jongeren in de politieregistratie opgenomen. Het betreft opvallend veel meisjes, namelijk 8 (eenderde). Alle 26 jongeren hebben de Nederlandse nationaliteit.

Figuur 6.4 Verdeling over clusterverzameling van de jongeren met politiecontacten uit Kruidenbuurt

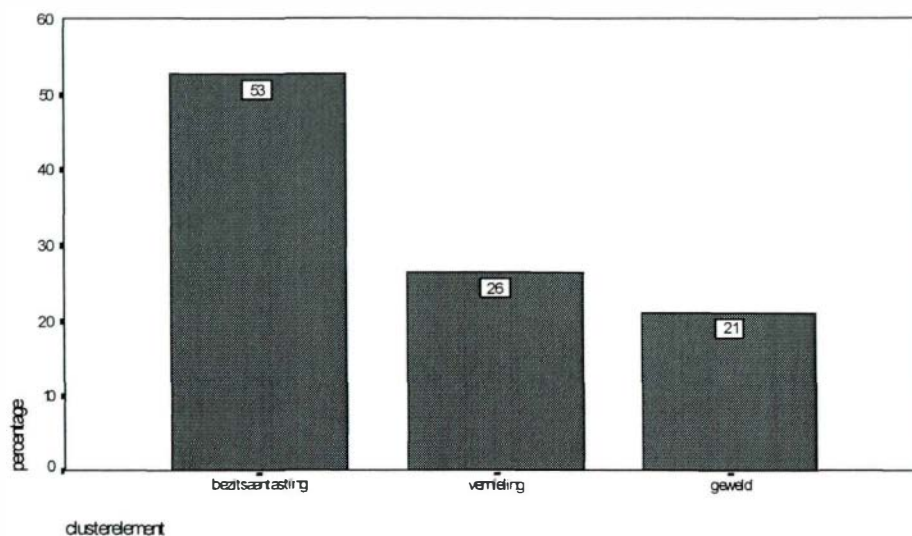

Figuur 6.5 Leeftijdsverdeling van jongeren met politiecontacten uit de Kruidenbuurt

Er is een vrij gelijke spreiding van de leeftijden van jongeren met politiecontacten in Kruidenbuurt.

De clusterverzameling Criminaliteit is in de Kruidenbuurt als volgt opgebouwd.

Figuur 6.6 Verdeling over cluster-elementen van jongeren uit Kruidenbuurt die vallen onder de clusterverzameling Criminaliteit.

6.3.2 Werkgelegenheid

Het aantal jongeren uit de Kruidenbuurt dat bij het RBA is ingeschreven als niet-werkende is 46. Het zijn 19 jongens en 27 meisjes. De leeftijdsverdeling, de verdeling naar sekse en etnische achtergrond zijn weergegeven in tabel 6.5 en tabel 6.6.

Tabel 6.5 Leeftijd ingeschreven jongeren RBA uit Kruidenbuurt

leeftijd			
16 - 18 jaar	19 - 21 jaar	22 - 24 jaar	totaal
5	10	31	46

Tabel 6.6 Etniciteit van ingeschreven jongeren RBA uit Kruidenbuurt

etnische achtergrond				
Nederlands	Turks	Marokkaans	Surinaams	Antilliaans
33	13	< 5	< 5	< 5

Er is een relatief grote groep Turkse jongeren ingeschreven.

7 Trends onder jongeren

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de trends onder jongeren behandeld die door de deelnemers aan de groepsgesprekken worden gesignaleerd. Voor de groepsgesprekken waarin de trends zijn achterhaald, is als leidraad een in overleg met Onderzoek en Statistiek opgestelde vragenlijst gehanteerd. Bij de groepsgesprekken is specifiek gevraagd naar trends onder jongeren op het terrein van Jeugd en Veiligheid. Maar daarnaast zijn ook algemene trends onder jongeren aan de orde gesteld, dat wil zeggen naar ontwikkelingen in de sectoren zorg (geestelijke en lichamelijk gezondheid), onderwijs en werkgelegenheid.

De gehanteerde vragenlijst zag er als volgt uit.

- Op welke manier staat uw organisatie in contact met jongeren?
- Wat is uw ervaring met het afgelopen jaar (1998) met het risicogedrag en de criminaliteit onder jongeren vanuit de praktijk in uw vakgebied/instelling?
- Terugkoppeling: komen uw ervaringen overeen met de gegevens in de rapportage?
- Welke risicogroepen en risicogebieden kunt u voor 1998 destilleren? Signaleert u specifieke risicogroepen of risicogebieden in 1998?
- Kunt u trends onder jongeren aanwijzen op basis van ervaringen uit uw vakgebied/instelling?
- Specificatie van de trends aan de hand de volgende vragen:
 - wat is de trend?
 - wat is de omvang van de trend?
 - hoe lang bestaat de trend al?
 - van welke jongeren gaat de trend uit?
 - is er raakvlak met andere groepen jongeren?
 - zet de trend door en hoe ontwikkelt de trend zich?
 - waar is deze trend zichtbaar (noem een of meerdere gebieden)?
 - is er al op deze trend gereageerd? Zo ja, door wie en hoe?
- Hoe breed is de trend? Zien anderen aanwezig die trend ook?

De sleutelpersoon die deelnamen aan de groepsgesprekken maken deel uit van de themagroep Jeugd en Veiligheid.

In de gesprekken zijn ten aanzien van de volgende aspecten trends genoemd:

- naar risicogroep;
- trends in risicogedrag;
- trends in omgevingsfactoren.

7.2 Risicogroepen

Daling van de leeftijd waarop jongeren met criminaliteit beginnen

Het merendeel van de sleutelpersonen constateert dat er een stijging van criminaliteit onder 12-minners te zien is. Volgens het Leger des Heils/Reclassering worden de jongeren die voor de eerste keer in aanraking met de politie komen steeds jonger. Onder 12 jaar registreert de politie niet maar volgens alle deelnemers komen er wel jongeren voor die dan criminele feiten plegen.

Er wordt echter ook gezegd dat het aantal 12-minners dat met de politie in aanraking komt niet groter is dan een aantal jaar geleden. De harde kern van de criminelen is nog steeds tussen de 22 en 24 jaar oud.

Allochtone jongeren

Hier is eigenlijk geen trend zichtbaar maar er valt wel iets op.

Volgens de meeste sleutelpersonen is er in Eindhoven geen omvangrijke allochtonenproblematiek. Er zijn problemen onder allochtone jongeren in verband met criminaliteit, maar niet meer of minder dan dat bij autochtone jongeren het geval is. Daarom zijn er ook geen specifieke programma's voor allochtone jongeren noodzakelijk.

Eén deelnemer stelt dat dit aan de hand van cijfermateriaal door alle politie-regio's van Eindhoven is bevestigd. Ook wordt opgemerkt dat de verschillen tussen allochtonen en autochtonen bij opvoedings- en gezondheidsproblemen minder worden.

In een ander groepsgesprek wordt gesteld dat het risicopercentage onder allochtonen toeneemt en dat deze groep bovendien moeilijk te traceren is, dit geldt met name voor Antillianen in de binnenstad van Eindhoven.

Overigens springen Antillianen in het centrum van Eindhoven er in alle groepsgesprekken uit. Ongeveer 80 à 90 jongeren van Antilliaanse afkomst hangen rond in de binnenstad. De harde kern is tussen de 24 en 25 jaar oud en oefent een zuigende kracht uit op 'meelopers'. Hulpverleners geven aan dat ze met deze jongeren niets meer kunnen doen. Een ander deel bestaat uit jongeren die wél door de hulpverlening geholpen kunnen worden. Deze problematiek speelt al 5 à 6 jaar. Veel van de betreffende jongeren blijken volgens een deelnemer geen Antilliaan maar Surinamer te zijn.

Asielzoekers

Meerdere sleutelpersonen merken op dat jeugdige asielzoekers, de zogenoemde amas (alleenstaande minderjarige asielzoekers), steeds vaker in aanraking met justitie komen. Deze jongeren zijn volgens een aantal deelnemers moeilijk in het sociale netwerk te trekken.

Ook worden steeds meer psychische problemen bij deze groep jongeren geregistreerd. Hier is dus ook sprake van een dubbele problematiek.

Verder wordt door één deelnemer opgemerkt dat met name Bosniërs (en ook andere nieuwkomers) buiten maatschappelijke verbanden dreigen te vallen, onder andere vanwege analfabetisme en leerproblemen.

De criminaliteit onder meisjes stijgt

Algemeen wordt bevestigd dat het aantal criminele meisjes stijgt terwijl jongens nog steeds verantwoordelijk zijn voor het grootste gedeelte van de jeugdcriminaliteit. Iemand merkt op dat dit fenomeen zich voordoet omdat meisjes zich vrijer voelen en hun agressie niet naar binnen richten maar naar buiten. Dit zou dus als een teken van emancipatie uitgelegd kunnen worden.

Verslaving neemt toe

In een gespreksgroep wordt geconstateerd dat er steeds meer jongeren met verslavingsproblemen op straat worden gesignaleerd. Dit kan echter niet met cijfers onderbouwd worden.

Daklozen en psychiatrische patiënten (dubbele diagnose-cliënten)

Een leeftijdsoverschrijdend probleem is - volgens een klein aantal sleutelpersonen - de combinatie van dak-/thuisloosheid en sterke psychische problemen. Vergeleken met twee jaar geleden is een stijging van ongeveer 30% van deze groep waar te nemen. Hoewel dit geen specifiek jongerenprobleem is worden steeds vaker jongeren onder deze groep aangetroffen.

Verslaafden met psychische problemen (dubbele diagnose-patiënten)

Een ander, ook leeftijdsoverschrijdend probleem is de toename van verslaafde jongeren die ook psychische problemen hebben. Ook deze trend wordt door een klein aantal deelnemers geconstateerd. Volgens één sleutel-

persoon bevinden zich in Eindhoven ongeveer 80 à 90 verslaafden met psychische problemen. Deze groep distantieert zich van de formele netwerken en vertoont 'shopgedrag' bij de hulpverlening.

7.3 Risicogedrag

Gewelddelicten

Meerdere mensen constateren dat het aantal gewelddelicten stijgt, terwijl de criminaliteit onder jongeren op zich niet toeneemt. Een sleutelpersoon merkt op dat steeds meer meisjes gewelddelicten plegen.

Drugsgebruik

Algemeen wordt vastgesteld dat het druggebruik onder jongeren toeneemt. Voor de sleutelpersonen is echter niet duidelijk welke drugs worden gebruikt en hoe ze gebruikt worden. Voorzichtig merkt een sleutelpersoon op dat cocaïne de nieuwe trend onder de drugs bij jongeren wordt.

Gewelddelicten onder invloed

Meerdere sleutelpersonen constateren een toename van drankgebruik onder jongeren. Voordat jongeren uitgaan 'drinken ze zich in'. Er worden ook pillen, amfetamine, cocaïne en XTC gebruikt in combinatie met alcohol. Het gedrag wordt door de middelen onvoorspelbaar en jongeren worden meer gewelddadig. De leeftijd van de jongeren waar deze trend zich voordoet is tussen de 12 en 16 jaar.

Criminaliteit wordt zwaarder

Volgens meerdere deelnemers stijgt niet de totale criminaliteit onder jongeren maar wél het percentage zware delicten.

Schoolruzies

Ruzies op school tussen de leerlingen onderling nemen toe volgens een aantal sleutelpersonen. Een gevolg daarvan is toenemend schoolverzuim. Steeds vaker worden officials ingeschakeld bij ruzies op school. Mede daardoor is de politie vaker op scholen aanwezig.

Schoolverzuim op jongere leeftijd

Schoolverzuimers worden jonger en de intensiteit van hun problemen wordt groter, stelt een groep sleutelpersonen. De omvang van de groep schoolverzuimers neemt niet zozeer toe, maar het is wel opvallend dat het aantal jongeren met een meervoudige problematiek toe neemt.

Wapenbezit

Een sleutelpersoon geeft aan dat het voor bepaalde jongeren in de binnenstad normaal is een wapen bij zich te hebben. Er zijn geen harde gegevens over wapenbezit onder jongeren bekend.

Mobiliteit van criminele jongeren

Iemand merkt op dat jeugdige criminelen zich gemakkelijk voor enkele dagen verplaatsen van bijvoorbeeld de Randstad naar Eindhoven. Daar plegen ze allerlei delicten en verdwijnen dan weer.

7.4 Omgevingsfactoren

In de groepsgesprekken wordt gesteld dat criminaliteit onder jongeren symptoomgedrag is. Slechte maatschappelijke omstandigheden vormen de oorzaak van dergelijk gedrag en deze spelen dus een belangrijke rol. De volgende trends met betrekking tot de omgevingsfactoren worden door de sleutelpersonen genoemd.

Minder tolerantie

Tijdens twee groepsgesprekken wordt vastgesteld dat gedrag van jongeren vaak als overlastgevend ondervonden wordt, ook als daartoe helemaal geen aanleiding wordt gegeven. Een sleutelpersoon geeft het volgende voorbeeld: "Als vijf jongeren op een hoek staan, wordt meteen gesproken van overlast hoewel het dat niet hoeft te zijn." Zo worden trends onder jongeren zoals skaten al vlug bestempeld als overlast en beschouwt men ook de skatevoorziening op het stadhuisplein van Eindhoven overlastgevend. Met name vanuit het buurtwerk komt naar voren dat de tolerantie en acceptatie ten opzichte van jongeren is afgenomen. Ook ruimte of voorzieningen voor jongeren zijn door de gewone burger niet meer gewild. Deze trend speelt in nieuwe wijken sterker dan in vooroorlogse wijken.

Doorschuiven van problemen naar de overheid

Meerdere sleutelpersonen constateren dat burgers niet meer zelf met de 'lastpost' - de jongere - communiceren, maar klagen bij officiële instellingen zoals de politie. De overheid wordt voor het gedrag en voor de oplossing verantwoordelijk gesteld. De overheid reageert daarop en probeert inderdaad hulp te bieden. In plaats van klantvriendelijkheid wordt klachtvriendelijkheid gecultiveerd.

Aan jongeren worden hoge eisen gesteld

In één groepsgesprek wordt gesteld dat de maatschappij verwacht dat jongeren zich als volwassenen gedragen zonder dat zij ook de verantwoordelijkheid en rechten van volwassenen toegekend krijgen. Deze verwachtingen zijn echter te hoog. Een uitingsvorm van deze verwachtingen is volgens een deelnemer in de sector opleiding te vinden: jongeren moeten op school steeds meer presteren. Het OM nuanceert en merkt op dat dit eerder een aandachtspunt is dan een trend.

'Dank voor stank' in de hulpverlening

'Als je iets op je kerfstok hebt, krijg je hulpverlening.', wordt de gezindheid van sommige jongeren tijdens de groepsgesprekken omschreven. Sommige jongeren hebben het gevoel dat ze pas aandacht krijgen als ze crimineel worden. Afwijkend gedrag wordt beloond; dank voor stank dus. Er moet ook een algemeen aanbod voor jongeren zijn dat niet probleemgeoriënteerd is!

De Raad voor de Kinderbescherming merkt echter op dat reeds op eerste incidenten felle reacties komen.

Regelgeving op scholen beperkt kansen

Een sleutelpersoon merkt op als gevolg van de regelgeving leerlingen buiten de boot vallen. Omdat scholen geld krijgen naar rato van het aantal leerlingen, selecteren ze steeds strenger. Gevolg is dat meer en meer jongeren met problemen worden geweerd omdat er risico is van voortijdige uitval. Volgens één sleutelpersoon leidt een nieuwe wetgeving met betrekking tot schoolverzuimers ertoe dat scholen deze leerlingen gaan weigeren of dat schoolverzuim niet als zodanig wordt doorgegeven. De kansen van de betreffende jongeren worden hierdoor verder beperkt.

Armoede belemmert scholieren

De armoedeproblematiek neemt toe volgens één sleutelpersoon. Steeds vaker komt het voor dat leerlingen geen schoolgeld of boeken kunnen betalen. Een mogelijk gevolg daarvan is dat steeds meer jongeren vroegtijdig de school verlaten om te gaan werken (en straks wellicht als eersten weer ontslagen worden omdat ze geen diploma hebben).

Sommige ouders behandelen hun kinderen slecht

Eén sleutelpersoon stelt dat jongeren door verwaarlozing door hun ouders op steeds jongere leeftijd problemen hebben. Ook neemt de kindermishandeling toe. De stoornissen van deze jongeren zijn dieper en meervoudig. Dit geldt niet voor een specifieke groep jongeren, maar in het algemeen.

Oplossingspercentage neemt af

Volgens één sleutelpersoon neemt het oplossingspercentage van misdrijven af, onder andere omdat jongeren harder worden in het ontkennen van gepleegde feiten. Bovendien krijgt de politie steeds minder tijd om "de wijk in te gaan", met risicogroepen contact op te nemen en om jongeren op heterdaad te betrappen.

Statistieken worden door het beleid beïnvloed, stelt één deelnemer. De politie registreerde dit jaar ongeveer 300 delicten minder dan het jaar daarvoor. Een reden daarvoor is dat jongeren nu geen speerpunt meer zijn van de politie. Tijdens het groepsgesprek wordt vastgesteld dat het zinvol is alle partijen te informeren als de koers wordt bijgesteld zodat deze schommelingen als zodanig worden herkend.

7.5 Conclusie

Een aantal van de geconstateerde trends speelt zich af op een terrein dat door kwantitatieve gegevens van het JIS gedekt wordt. Aangezien het instrument nog slechts één maal met gegevens gevuld is kan nu nog niet worden vastgesteld of de vastgestelde trends al dan niet bevestigd worden door registratiegegevens.

Bij een JIS waarin metingen over meerdere perioden zijn vervat, kunnen ten aanzien van de volgende door de sleutelpersonen geconstateerde trends, uitspraken worden gedaan.

- Daling leeftijd.
- Problematiek allochtonen en asielzoekers (mits de gehanteerde omschrijvingen gelijklopend zijn).
- Criminaliteit onder meisjes.
- Gewelddelicten en zwaardere delicten.
- Wapenbezit.

Over geconstateerde trends met betrekking tot verslaving en het in toeneemende mate voorkomen van een meervoudige problematiek kunnen pas uitspraken gedaan worden aan de hand van cijfers, als gegevens met betrekking tot gezondheid worden betrokken. In de opzet van het JIS was hierin wel voorzien. Hetzelfde geldt voor aspecten met betrekking tot schoolverzuim.

8 De toekomst

Deze definitieve rapportage is de eerste in een voorziene reeks van meerdere metingen van het JIS. Ondanks de soms moeizame gang van zaken ligt er een product dat mogelijkheden in zich heeft.

Het JIS bestaat feitelijk uit twee onderdelen. Allereerst is er een instrument ontwikkeld waarin zich gegevens bevinden. Het betreft met name kwantitatieve gegevens, aangevuld met interviews. Het instrument JIS is te beschouwen als een databank die door de Eindhovense instellingen specifiek bevraagd kan worden.

Het tweede onderdeel van het JIS is de rapportage. De rapportage die thans voor u ligt geeft een beeld van de Eindhovense jeugd op een aantal onderdelen. Ze maakt op één manier inzichtelijk welke gegevens opgenomen zijn in het JIS, er zijn tientallen andere manieren mogelijk om de data te presenteren.

Door de sleutelpersonen van de themagroep Jeugd en Veiligheid is gevraagd of het mogelijk is verbanden te leggen tussen de verschillende kwantitatieve bestanden van het JIS. Op individueel niveau behoort dit niet tot de mogelijkheden, onder meer omdat de privacy hiermee in het geding komt. Op geaggregeerd niveau bestaan wel mogelijkheden tot koppeling van gegevens. Zo kunnen gegevens op buurniveau met elkaar in verband worden gebracht. Wel is het hiervoor noodzakelijk dat unieke gegevens zoals naam en geboortedatum door de verschillende verstrekkers van data worden overlegd, hetgeen in deze fase niet door alle betrokken instellingen is gebeurd. DSP raadt aan om alvorens dergelijke koppelingen te leggen een privacy-reglement op te stellen.

De inspanningen om de hiervoor genoemde databank op te zetten en te beheren door deze bijvoorbeeld jaarlijks van gegevens te voorzien, is niet gering. Wanneer uitgegaan wordt van een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve gegevens schat DSP dat de jaarlijkse kosten ongeveer f 40.000,- zullen bedragen. Kosten voor het verrichten van onderzoek onder jongeren en het schrijven van rapportages zijn hier niet in begrepen. Uiteraard is de hoogte van de kosten mede afhankelijk van het doel dat men stelt aan een dergelijk systeem. Nog altijd is hieraan in Eindhoven onvoldoende invulling gegeven, zoals ook door de sleutelpersonen terecht is geconstateerd.

Naast het beheren van de databank, moet er gerapporteerd worden over de gegevens die erin zijn opgenomen. Hoe uitgebreider of ingewikkelder de rapportage, hoe hoger de kosten ervan zullen zijn.

Als de gemeente besluit door te gaan met het JIS -of een soortgelijke voorziening- adviseert DSP hier eerst stil te staan bij de vraag: welke vragen willen wij met het JIS beantwoord zien?

Als duidelijk geformuleerd is wat men wil, kan veel gericht informatie verzameld worden en zal de rapportage tegemoet kunnen komen aan de gestelde verwachtingen. DSP adviseert om heldere keuzes te maken. In een eerdere rapportage is het volgende opgemerkt: 'the sky is the limit'. Uit de gesprekken met de leden van de themagroep Jeugd en Veiligheid is wel gebleken dat Eindhoven niet gebaat is bij razend ingewikkelde systemen met veel pretenties. Men heeft behoefte aan heldere gegevens op een aantal relevante terreinen, die met elkaar in verband worden gebracht.

Bovendien wil DSP nog eens in overweging geven ook gegevens van jongeren zelf in de toekomst in het JIS op te nemen. Dit kan door jongeren te

bevragen via een panelmethode of via vragenlijsten. Informatie over jongeren wordt veel waardevoller als daaraan informatie van jongeren wordt toegevoegd.

DSP meent dat ook informatie van sleutelpersonen die de praktijk goed kennen van wezenlijk belang is voor een compleet beeld.

Wanneer de gemeente besluit ook in de toekomst kwantitatieve gegevens te verzamelen en te beheren adviseert DSP voor een organisatie te kiezen die over voldoende technische kennis en vaardigheden beschikt. Dit in verband met de (technische) ingewikkeldheid van de materie van het koppelen van bestanden.

Het is daarnaast in elk geval van belang om in overleg met de leden van de themagroep Jeugd en Veiligheid te komen tot de formulering van een protocol voor gegevensverzameling en verwerking.

Andere voorwaarden zijn minimaal de volgende.

- De deelnemende instellingen moeten gebruik maken van overeenkomstige definities bijvoorbeeld op het gebied van etniciteit en soorten delicten.
- De contacten met de deelnemende instellingen vereisen veel aandacht in verband met de aanlevering van cijfermatige gegevens.
- Een jaarlijkse rapportage, bij voorkeur toegesneden op concrete, actuele vragen van de belanghebbenden.